

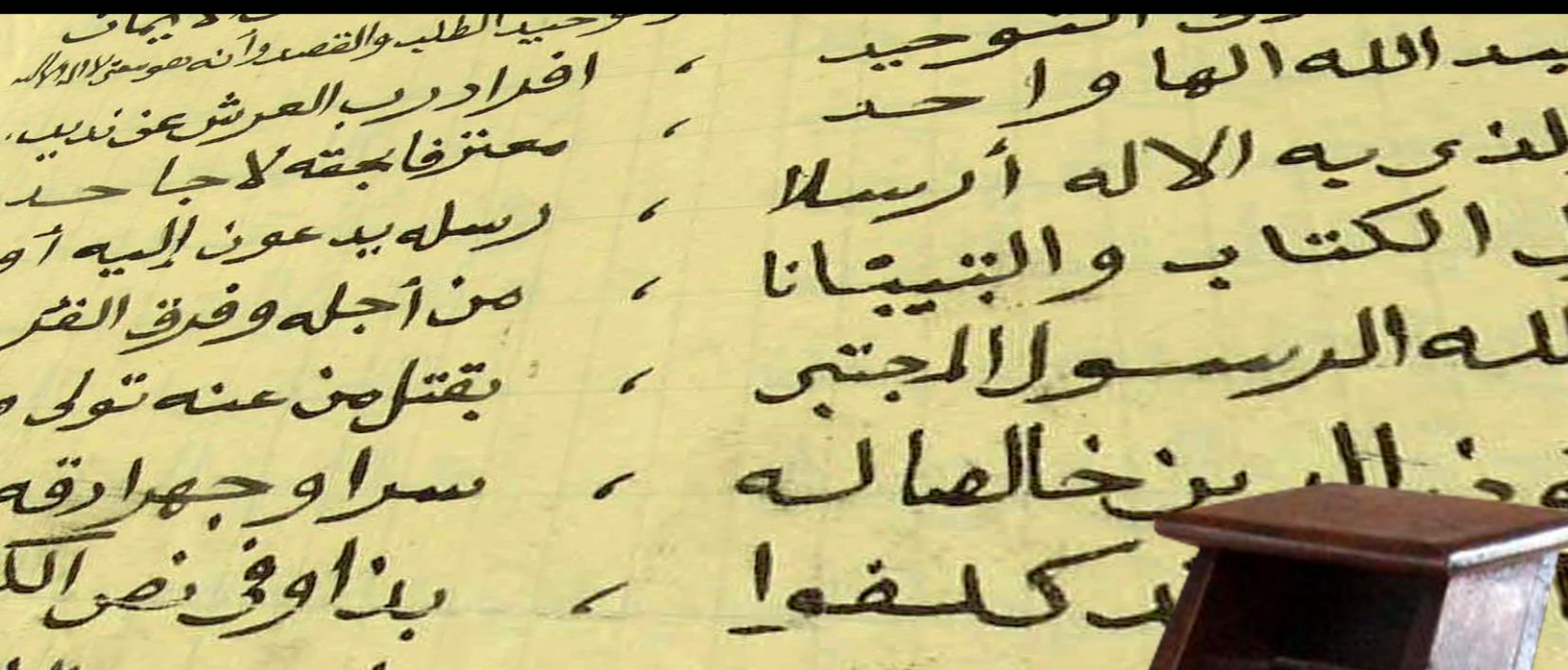
DE LADDER

TER BEREIKING VAN
DE WETENSCHAP DER
FUNDAMENTEN
WAT BETREFT DE TAWHID VAN
ALLAH EN HET VOLGEN VAN DE
BOODSCHAPPER

سُبْحَانَكَ يَا رَحْمَنُ
سُبْحَانَكَ يَا رَحِيمُ

عَلَى الْأَصُولِ

في توحيد الله واتباع الرسول ﷺ

Geschreven door de grootgeleerde Shaykh

Hafiz b. Ahmad al-Hakami

Moge Allah hem genadig zijn (1342 A.H. - 1377 A.H.)

Inleiding, vertaling en annotatie:

Abu Junayd Isa b. Antonius al-Urubi

Al-Hikmah
Publicaties

DE LADDER
TER
BEREIKING
VAN DE
WETENSCHAP
DER
FUNDAMENTEN

WAT BETREFT DE TAWHID VAN ALLAH
EN HET VOLGEN VAN DE BOODSCHAPPER ﷺ

تأليف:

الشيخ العلامة حافظ بن أحمد الحكيمي

رحمه الله تعالى (1342هـ - 1377هـ)

GESCHREVEN DOOR:

DE GROOTGELEERDE SHAYKH
HAFIZ B. AHMAD AL-HAKAMI

MOGE ALLAH BARMHARTIG MET HEM ZIJN
(1342 A.H. - 1377 A.H.)

تقديم وترجمة وتعليق:

أبو جنيد عيسى بن أنطونيوس الأوروبي

INLEIDING, VERTALING EN ANNOTATIE:
ABU JUNAYD ISA B. ANTONIUS AL-URUBI

Titel:	De ladder ter bereiking van de wetenschap der fundamenteen
Oorspronkelijke titel:	Sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl
Auteur:	Ḥāfīz b. Aḥmad al-Ḥakamī
Vertaling:	Abū Junayd ‘Īsā b. Antonius al-Ūrūbī
Onderwerp:	Geloofsovertuiging

Eerste editie, 1434

© Copyright 1434 door de vertaler

جميع الحقوق محفوظة

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Website: www.al-hikmah.nl
E-mailadres: info@al-hikmah.nl

Inleiding vertaler

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Voor u ligt de Nederlandse vertaling van het geweldige gedicht getiteld *Sullam al-wuṣūl ilā ʿilm al-uṣūl* [De ladder ter bereiking van de wetenschap der fundamenteën], dat is geschreven door Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī. Deze grote geleerde uit het zuiden van het Saoedisch koninkrijk schreef dit werk op negentienjarige leeftijd, nadat zijn leraar Shaykh ʿAbdullāh al-Qarʿāwī hem had verzocht om een gedicht te schrijven over datgene wat hij had geleerd over de geloofsovertuiging uit de boeken van onder andere Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya en Shaykh al-Islām Mohammed b. ʿAbd al-Wahhāb. Het resultaat was een prachtig werk dat tegenwoordig over de hele wereld bekend is en wordt onderwezen door de geleerden. Het was mijn wens om dit gedicht toegankelijker te maken voor de Nederlandssprekende moslims om hen zo tegelijkertijd te interesseren voor Arabische dichtkunst en voor de correcte geloofsovertuiging.

Voor de vertaling heb ik mij gebaseerd op de tekst van het gedicht zoals deze is weergegeven in de inleiding van de uitleg van het gedicht getiteld *Maʿārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl*, aangezien deze versie tot stand is gekomen onder supervisie van de zoon van de auteur, Shaykh Aḥmad b. Ḥāfiẓ al-Ḥakamī. Bij het vertalen heb ik getracht de literaire schoonheid van het gedicht te behouden zonder afbreuk te doen aan de betekenis of de helderheid van de zinnen. Voor de uitleg van moeilijke passages ben ik als eerste teruggekeerd naar de eerdergenoemde uitleg van de auteur zelf. Wanneer daar geen of niet voldoende uitleg te vinden was heb ik mij gewend tot verschillende opgenomen uiteenzettingen van het gedicht. De voornaamste uiteenzetting die ik heb gebruikt is de uitleg van Shaykh ʿAbd ar-Razzāq b. ʿAbd al-Muḥsin al-Badr zoals die te vinden is op zijn officiële website.¹ Voor het omzetten van Arabische woorden en benamingen heb ik de transliteratiestijl gevolgd van de *International Journal of Middle East Studies*. Annotaties heb ik beperkt tot het noodzakelijke. Degenen die meer diepgang wensen worden (voorlopig) aangeraden om terug te keren naar de verschillende uiteenzettingen in het Arabisch. Verder is dit onderzoek opgedeeld in drie verschillende hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk behandelt het leven van de auteur, Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī, en gaat dieper in op zijn wetenschappelijke verdiensten. In het tweede hoofdstuk wordt het betreffende gedicht nader onder de loep genomen. Het derde hoofdstuk betreft de daadwerkelijke vertaling van het gedicht.

Ten slotte dien ik te zeggen dat ik mijn uiterste best heb gedaan om zo goed mogelijk te vertalen. Mochten er onverhoopt toch fouten worden geconstateerd in de vertaling, vooral wanneer het gaat om zaken van de geloofsovertuiging, dan verzoek ik degene die deze fout ontdekt mij hierover als eerste in te lichten. Moge Allah dit werk van ons accepteren en moge Hij het van profijt laten zijn voor de moslims.

De vertaler
Abū Junayd ʿĪsā b. Antonius al-Ūrūbī

¹ <http://www.al-badr.net/web/index.php?page=lecture&action=category&category=93>
(geraadpleegd op 2 mei 2013).

1. Biografie van de auteur

1.1 Zijn afkomst en zijn familie

Hij is de Imam, de edele hooggeleerde, Hāfiz b. Aḥmad b. ‘Alī b. Aḥmad b. ‘Alī al-Ḥakamī. Al-Ḥakamī is een toeschrijving aan al-Ḥakam b. Sa‘d al-‘Ashīra b. Madhhajj (één van de grootste en bekendste stammen van het volk Kahlān) b. Saba’ b. Yashjub b. Ya‘rub b. Qaḥṭān. De familie van Hāfiz al-Ḥakamī was een edele familie uit al-Mikhlāf.² Verscheidene van zijn familieleden stonden bekend om hun kennis en goedheid.

1.2 Zijn geboorte en zijn opgroeien

De Shaykh werd geboren in de vierentwintigste nacht van de maand Ramadan in het jaar 1342 A.H. (1924) in een (kust)dorp genaamd as-Salām, wat valt onder de stad al-Maḍāyā, gelegen ten zuidoosten van de stad Jāzān, de hoofdstad van de provincie, aan de kust.

Toen hij nog klein was verhuisde hij met zijn vader Aḥmad b. ‘Alī al-Ḥakamī naar het dorpje al-Jādi‘, wat valt onder de stad Sāmiṭa in dezelfde provincie, aangezien zijn vader er de meeste belangen had, zoals landbouwgrond, vee en dergelijke. Het gezin bleef zich verplaatsen tussen as-Salām en al-Jādi‘ vanwege hun levensomstandigheden. Hāfiz groeide op onder de hoede van zijn ouders. Hij kreeg een goede vrome opvoeding. Hij werd opgevoed met deugdzaamheid, kuisheid en goede manieren.

Voor het bereiken van de leeftijd van volwassenheid werkte hij als een herder en hoedde de schapen van zijn vader. Dit was de meest belangrijke vorm van bezit voor zijn familie net zoals dat gold voor de rest van de gemeenschap in die tijd. Hāfiz verschilde echter van de andere jongens in zijn dorp vanwege zijn intelligentie en zijn vermogen om snel te memoriseren en te begrijpen. Hij leerde schrijven toen hij nog een kleine jongen was en hij had de gehele Koran gememoriseerd toen hij twaalf jaar oud was.

1.3 Zijn zoektocht naar kennis

Toen de jonge Hāfiz de leeftijd van zeven jaar bereikte, stopte zijn vader zowel hem als zijn oudere broer Mohammed³ in een school voor het memoriseren van de Koran in het dorpje al-Jādi‘. Daar las hij *Juz’ ‘Ammā* en *Juz’ Tabārak* (respectievelijk het dertigste en negenentwintigste deel van de Koran) voor zijn leraar en ging hij door met lezen totdat hij het lezen van de Koran voltooid had met de juiste regels van recitatie binnen enkele maanden. Kort daarna voltooide hij het memoriseren van de Koran in zijn geheel.

---

² Al-Mikhlāf: Oude benaming voor de provincie van Jazan in het zuidwesten van het tegenwoordige koninkrijk Saoedi-Arabië. Zie: Amīra ‘Alī al-Maḍāh, *Al-Mikhlāf as-Sulaymānī taḥta ḥukm al-Adārisa* (Al-Mikhlāf as-Sulaymānī onder het gezag van de Idrisieten; Mekka 1985) 13.

³ Shaykh Mohammed b. Aḥmad al-Ḥakamī was één van de gerespecteerde geleerden in het zuidelijk deel van het koninkrijk van Saoedi-Arabië is. Zijn inspanningen wat betreft da‘wa en islamitisch onderwijs hebben een tastbaar effect op de gehele regio gehad. Hij was het hoofd van het wetenschappelijk instituut te Sāmiṭa voor de laatste twintig jaar nadat zijn broer Hāfiz, die de eerste directeur van het instituut was, overleed (moge Allah barmhartig met hem zijn).

Daarna concentreerde hij zich op zijn schrijfvaardigheden totdat hij het perfectioneerde en in staat was om de Koran te kopiëren met een uitstekend handschrift. Daarnaast concentreerde hij zich samen met zijn broer op het lezen, bestuderen en memoriseren van enkele boeken in *al-fiqh* (jurisprudentie), *al-farā'id* (erfrecht), *al-ḥadīth* (overleveringen van de Profeet ﷺ), *at-tafsīr* (uitleg van de Koran) en *at-tawḥīd* (monotheïsme) in het huis van zijn vader, aangezien er in het dorp geen geleerde was waarop vertrouwd kon worden, dus werd hij door hem onderwezen.

In het jaar 1358 A.H. (1940) reisde Shaykh 'Abdullāh b. Mohammed b. Ḥamad al-Qar'āwī⁴ helemaal vanuit Najd naar de stad Tihāma in het zuiden van het Koninkrijk (Saoedi-Arabië) nadat hij gehoord had over de graad van onwetendheid en de verspreiding van innovatie in de regio – wat geldt voor elke streek waarin zich weinig uitnodigers en verbeteraars bevinden of waar ze zelfs helemaal afwezig zijn.

Shaykh al-Qar'āwī beloofde de verantwoordelijkheid van het uitnodigen naar de Ware Religie (van Islam) op zijn schouders te nemen en de Islamitische geloofsovertuiging bij de mensen te corrigeren, de gemeenschap te verbeteren en datgene dat was blijven hangen in de gedachten van de onwetende mensen aan corrupte geloofsovertuigingen en dwalende bijgeloven te verwijderen.

In 1359 A.H. (1941) ging de broer van Ḥāfīz (Mohammed b. Aḥmad) naar Shaykh al-Qar'āwī met een brief van hen beiden met het verzoek om enkele boeken over *at-tawḥīd* en het betuigen van spijt met het feit dat zij niet in staat waren om naar hem te komen (om te studeren) omdat zij het te druk hadden met het dienen van hun ouders en het zorgen voor hun belangen. Zij verzochten ook dat de Shaykh hun dorp zou bezoeken zodat zij konden luisteren naar enkele van zijn lessen. Shaykh al-Qar'āwī accepteerde hun uitnodiging en ging naar hun dorp waar hij de jonge Ḥāfīz ontmoette en hem erg goed leerde kennen en in hem hoopgevende tekenen van uitmuntendheid en intelligentie zag – wat een erg nauwkeurige schatting bleek te zijn.

Shaykh al-Qar'āwī bleef in al-Jādi' (hun dorp) een aantal dagen onderwijzen, en een groep van zowel ouderen als enkele jongeren van de lokale mensen woonden de lezingen bij. Onder hen was de jonge Ḥāfīz. Hij was weliswaar de jongste van hen, toch was hij de snelste van hen in het memoriseren en begrijpen van de informatie die gegeven werd. Shaykh 'Abdullāh al-Qar'āwī zei over hem: 'En aldus was het dat ik een aantal dagen in al-Jādi' bleef. Ḥāfīz woonde de lessen bij en als hij iets miste dan zou hij het nemen van zijn klasgenoten. Hij is zoals zijn naam Ḥāfīz (wat betekent: iemand die memoriseert), hij onthoudt dingen (nauwkeurig) met zijn hart en met zijn aantekeningen. De oudere studenten waren gewoon om hem te raadplegen over alles dat zij moeilijk vonden wat betreft betekenis en schrijven, aangezien ik hen gewoonlijk dicteerde en vervolgens aan hen uitleg gaf.'⁵

⁴ Shaykh 'Abdullāh b. Mohammed b. Ḥamad al-Qar'āwī werd geboren in het jaar 1315 A.H. in de stad 'Unayza in de streek van al-Qaṣīm. Hij overleed in het jaar 1389 A.H. in de stad Riyad (moge Allah barmhartig met hem zijn). Hij had een grote verdienste in de wetenschappelijke en opvoedkundige opleving in de zuidelijke regio van het koninkrijk Saoedi-Arabië (Tihāma en 'Asīr). Zijn hervormende 'salafi' uitnodiging daar had positieve resultaten en geweldige hervormende effecten voor de inwoners van deze regio, op zowel religieus, sociaal en als cultureel terrein.

⁵ Dit citaat is genomen uit een korte autobiografie van Shaykh al-Qar'āwī. Zie: Aḥmad b. Ḥāfīz al-Ḥakamī, 'Nubdha 'an mu'allif al-kitāb' [Een passage over de auteur van het boek], in: Ḥāfīz b. Aḥmad al-Ḥakamī, *Ma'ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā 'ilm al-uṣūl fit-tawḥīd I* (Dammam 2006) 15.

Toen Shaykh al-Qar‘āwī terug wilde keren naar de stad Sāmiṭa, waarvan hij zijn woonplaats en centrum voor zijn da‘wa activiteiten had gemaakt – vroeg hij de ouders van de jonge Ḥāfiẓ om hem en zijn broer Mohammed met hem mee te sturen om onder zijn hoede kennis te vergaren in Sāmiṭa en in ruil daarvoor zou hij zorgen voor iemand om hun schapen te hoeden. De ouders van Ḥāfiẓ weigerden het verzoek van de Shaykh in eerste instantie en stonden erop dat hun jongste zoon met hen bleef vanwege hun grote behoefte aan hem.

Echter, Allah bepaalde dat het leven van de moeder van Ḥāfiẓ eindigde tijdens de maand Rajab in het jaar 1360 A.H. (1942), dus daarna stond de vader van Ḥāfiẓ hem en zijn broer Mohammed toe om te studeren met de Shaykh voor twee of drie dagen per week. Ḥāfiẓ begon te studeren in Sāmiṭa met de Shaykh die lessen aan hem dicteerde waarop hij vervolgens terugkeerde naar zijn dorp. Ḥāfiẓ was een inspirerende student die alles wat hij las of hoorde begreep en memoriseerde.

Treurig genoeg leefde zijn vader niet lang meer hierna aangezien hij overleed op zijn weg terug van de Hadj in hetzelfde jaar 1360 A.H. (1942). Daarna was Ḥāfiẓ in staat te studeren en kennis te vergaren (voltijd) en ging hij naar zijn Shaykh. Hij verbleef vanaf dat moment permanent bij hem. Hij las boeken aan hem op en profiteerde van zijn kennis. Ḥāfiẓ bewees een buitengewoon begaafde student te zijn die erg snel leerde. Hij was erg goed in poëzie en proza en (uiteindelijk) schreef hij vele boeken in de hoofdcategorieën van de Islamitische kennis.

1.4 Zijn leraren

Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī heeft niet veel verschillende leraren gehad. Zijn belangrijkste leraren waren: Shaykh Mohammed b. Aḥmad al-Ḥakamī (zijn broer), Shaykh ‘Abdullāh b. Mohammed al-Qar‘āwī (zijn belangrijkste leraar), Shaykh Mohammed ‘Abd ar-Razzāq Ḥamzah en Shaykh ‘Abd ar-Raḥmān b. Yaḥyā al-Mu‘allimī al-Yamānī (moge Allah hen allen barmhartig zijn). Bij de twee laatstgenoemde leraren zat de Shaykh tijdens zijn vele verblijven in Mekka. In 1367 verbleef de Shaykh vier maanden in Mekka, waar hij in de ochtend en in de middag les volgde bij Shaykh Mohammed ‘Abd ar-Razzāq Ḥamzah in de zes moederboeken van al-ḥadīth. Een andere keer volgde hij les bij hem in *al-balāgha* (retoriek).⁶ Bij Shaykh ‘Abd ar-Raḥmān b. Yaḥyā al-Mu‘allimī al-Yamānī volgde de Shaykh lessen in de wetenschap van al-ḥadīth. Er bestond een innige vriendschap tussen de twee. Een bewijs voor hun innige vriendschap is dat Shaykh al-Mu‘allimī hem zijn persoonlijke aantekeningen gaf, die hij niet zomaar aan iemand zou geven.⁷

1.5 Zijn werken

Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī heeft vele boekwerken geschreven. Het merendeel van zijn boekwerken is geschreven in de vorm van poëzie. Veel van zijn boeken zijn origineel gepubliceerd met de hulp van de toenmalige koning Sa‘ūd b. ‘Abd al-‘Azīz. Hier volgt een lijst van zijn gepubliceerde en ongepubliceerde schrijfwerken:

---

⁶ Overgeleverd door Shaykh Ḥasan b. Zayd Najmī. Zie: Aḥmad b. ‘Alī ‘Alūsh Madkhalī, *Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī* (Riyad 1995) 65-66.

⁷ Ibidem, 68.

Over de geloofsovertuiging:

- *Sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fī tawḥīd Allah wa ittibā‘ ar-Rasūl* (deze vertaling)
- *Ma ‘ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fī tawḥīd*
- *A ‘lām as-sunna al-manshūra li-i‘tiqād aṭ-ṭā‘ifa an-nājiya al-manshūra*
- *Al-jawhara al-farīda fī taḥqīq al-‘aqīda*
- *Miftāḥ dār as-salām bitaḥqīq shahādatay al-islām*

Over de wetenschap van al-ḥadīth:

- *Dalīl arbāb al-falāḥ li-taḥqīq fann al-iṣṭilāḥ*
- *Al-lu‘lu‘ al-maknūn fī aḥwāl al-asānīd wal-mutūn*

Over de jurisprudentie en haar fundamenteën:

- *As-subul as-sawīyya li-fiqh as-sunan al-marwiyya*
- *Wasīlatul-ḥuṣūl ilā muhimmāt al-uṣūl*
- *Matn lāmiya al-mansūkh*
- *An-nūr al-fā‘id min shams al-waḥyi fī ‘ilm al-farā‘id*
- *Sharḥ al-waraqāt fī uṣūl al-fiqh*

Over geschiedenis en goede manieren:

- *Nayl as-sūl min tārikh al-umam wa sīra ar-rasūl*
- *Naṣīḥatul-ikhwān ‘an ta‘āfī al-qāt wat-tabgh wad-dukhān*
- *Al-manzūma al-mīmiyya fil-waṣāyā wal-ādāb al-‘ilmiyya*
- *Amālī fis-sīra*
- *Hamziyyatul-iṣlāḥ*
- *Al-qaṣīda al-hā‘iyya fī z-zuhd*

Enkele van zijn andere prestaties

Toen Shaykh ‘Abdullāh al-Qar‘āwī de uitmuntendheid en de wetenschappelijke begaafdheid van zijn student Ḥāfiẓ realiseerde, stelde hij hem aan als leraar voor de andere studenten. Hij gaf profijtvolle lessen aan hen en zij profiteerden enorm van zijn lessen.

In 1363 A.H. (1945) stelde Shaykh al-Qar‘āwī zijn student Ḥāfiẓ aan als directeur van de Salafiyya school te Sāmiṭa, de eerste en grootste van alle scholen die Shaykh al-Qar‘āwī had opgezet voor de studenten van kennis in de zuidelijke regio van het Koninkrijk. Ḥāfiẓ werd ook toezichthouder voor alle scholen in de naburige dorpen en gemeenten.

Shaykh al-Qar‘āwī ging door met het uitbreiden van de scholen in Tihāma en ‘Asīr en uiteindelijk zette hij op zijn minst één school op in elk dorp in het zuiden, waar Islamitische studies werden onderwezen. Hij benoemde zijn studenten tot leraren en beheerders voor deze scholen. Echter, toen Shaykh al-Qar‘āwī letterlijk honderden scholen had opgezet in de zuidelijke regio nam hij zijn eerste student, Ḥāfiẓ al-Ḥakamī tot zijn assistent terwijl hij reisde en toezag op de scholen.

Shaykh Ḥāfiẓ reisde naar vele plaatsen zodat hij zijn verantwoordelijkheden kon uitvoeren met Shaykh al-Qar‘āwī, waaronder as-Salāma al-‘Ulyā en de stad Bīsh (Umm

al-Khashab) in noordelijk Jāzān. Hij keerde terug naar Sāmiṭa, alweer als directeur van de scholen in de regio zodat hij zijn Shaykh kon helpen om de vele scholen te beheren die hij had opgericht zodat de belangrijke verbeteringen die gebracht waren door deze da‘wa zouden worden voortgezet.

De meeste tijd van Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī werd besteed aan het stimuleren van de jeugd in zijn streek en hen profijt te bieden met zijn kennis zo veel als hij kon. Sommige van zijn studenten zijn nu edele geleerden en hebben posities als rechters, leraren en predikers in de gehele zuidelijke regio van het Koninkrijk en verder.

In 1373 A.H. (1955) werd een middelbare school geopend in Jāzān, de hoofdstad van de zuidelijke regio. Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī werd gekozen om de eerste directeur te worden in hetzelfde jaar. Daarna, in 1374 A.H. (1956) werd een wetenschappelijk instituut geopend in Sāmiṭa door het toenmalige algemene directoraat van colleges en instituten. Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī werd aangesteld om de directeur ervan te worden. De Shaykh verrichtte zijn administratieve taken zeer goed samen met het onderwijzen van sommige klassen waar hij bekend stond om de studenten kennis te geven bovenop en buitenom het beperkte studiepakket van het instituut ofwel door hemzelf of door middel van sommige anderen in het instituut.

1.6 Zijn studenten

Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī heeft vele studenten gehad, waaronder Shaykh Aḥmad b. Yaḥyā an-Najmī, Shaykh Zayd b. Mohammed b. Ḥādī al-Madkhalī en Shaykh ‘Alī b. Qāsim al-Fifī. Verder behoren tot zijn studenten:

- Shaykh Aḥmad b. Mohammed Jābir Madkhalī
- Shaykh Ḥasan b. Zayd Najmī
- Shaykh Ḥasan b. Yaḥyā Ḥamlī
- Shaykh Ḥuṣayn b. ‘Abdillāh Ḥakamī
- Shaykh Nāṣir Khalūfa Ṭayāsh Mubārakī
- Shaykh Mohammed b. Ṣaghīr al-Muḥsin
- Shaykh Ibrāhīm b. Ḥasan ash-Sha‘bī
- Shaykh ‘Alī b. ‘Abdillāh al-Ahdal
- Shaykh ‘Alī b. ‘Alī Ṣadīq ‘Arīshī
- Shaykh ‘Alī b. Mohammed Abu Zayd al-Ḥāzimī

1.7 Zijn overlijden

Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī bleef als directeur van het wetenschappelijke instituut in Sāmiṭa totdat hij de Ḥajj verrichtte in het jaar 1377 A.H. (1958). Na het voltooien van de rituelen van de Ḥajj, overleed Shaykh Ḥāfiẓ in de stad Mekka nadat hij plotseling ziek was geworden op de achttiende van Dhul-Ḥijja 1377 A.H. (1958), terwijl hij nog een jongeman was van slechts vijfendertig jaar en ongeveer drie maanden. Hij werd begraven in Mekka. Moge Allah barmhartig met hem zijn.

2. Over het gedicht

2.1 Reden van schrijven

Dit gedicht wordt beschouwd als het wetenschappelijk debuut van de Shaykh. Hij schreef het gedicht op instructie van zijn Shaykh ‘Abdullāh al-Qar‘āwī. In het jaar 1362 A.H. gaf al-Qar‘āwī de opdracht aan Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī om een gedicht te schrijven over wat hij gelezen had van de schrijfwerken van Shaykh Mohammed b. ‘Abdul-Wahhāb, Shaykh al-Islām Ibn Taymiyya en zijn leerling Ibn al-Qayyim. Dit gedicht moest kort zijn en gemakkelijk om te onthouden. Zoals de Shaykh aan het begin van het gedicht aangeeft heeft hij gehoor gegeven aan het verzoek van zijn Shaykh en in de uitleg van het gedicht heeft hij deze reden nog eens bevestigd.⁸

2.2 Titel van het gedicht

Shaykh Zayd al-Madkhalī heeft overgeleverd dat Shaykh ‘Abdullāh b. Sulaymān b. Ḥumayd de Salafiyya school te Sāmiṭa bezocht in het jaar 1362 A.H. en een ontmoeting had met de jonge Ḥāfiẓ. Toen Shaykh ‘Abdullāh b. Ḥumayd kennis nam van het (toen onvoltooide) gedicht dat Ḥāfiẓ had geschreven, was hij er erg over te spreken. Hij zei: ‘Als je het voltooid hebt, noem het dan: *De stralende lichten omtrent de geloofsovertuiging van de studenten van de kennis te Sāmiṭa.*’ Waarop Shaykh Ḥāfiẓ antwoordde: ‘Dat behoort tot eigendunk. Als ik het af heb dan geef ik het een naam.’ Toen hij het voltooid had noemde hij het: *Sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl.*⁹ Er zijn meerdere titels voor het gedicht overgeleverd. De auteur zelf heeft twee titels genoemd. In de epiloog van het gedicht zegt hij: ‘Ik noemde het *Sullam al-wuṣūl ilā samā mabāḥith al-uṣūl.*’¹⁰ In de uitleg van het gedicht zegt hij: ‘Ik noemde het *Sullam al-wuṣūl ilā mabāḥith ‘ilm al-uṣūl.*’¹¹ Zowel Shaykh Aḥmad Madkhalī als Shaykh Aḥmad b. Ḥāfiẓ al-Ḥakamī gaven het de titel: *Sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fī tawḥīd Allah wa ittibā‘ ar-Rasūl.* Onder deze titel is het gedicht het meest bekend en daarom is er voor gekozen om deze titel aan te houden in de vertaling.

2.3 Onderwerp van het gedicht

Het gedicht heeft als onderwerp de fundamenteën van de religie zoals de auteur heeft aangegeven in zijn uitleg van het gedicht. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op deze fundamenteën wanneer er gekeken wordt naar de inhoud van het gedicht.

---

⁸ Aḥmad b. ‘Alī ‘Alūsh Madkhalī, *Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī* (Riyad 1995) 126.

⁹ Zayd b. Mohammed b. Hādī al-Madkhalī, *Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakamī. Ḥayātuhu wa juhūdahu al-‘ilmīyya wal-‘amaliyya* (Cairo 2004) 68.

¹⁰ Zie p. 48 van dit boek.

¹¹ Ḥāfiẓ b. Aḥmad al-Ḥakamī, *Ma‘ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fit-tawḥīd I* (Dammam 2006) 55.

2.4 Inhoud

Het gedicht zoals deze origineel is opgesteld telt zestien bladzijden en heeft 270 versregels. Het bestaat uit een proloog, twaalf hoofdstukken en een epiloog. Het eerste hoofdstuk gaat over de *Tawḥīd* van kennis en bevestiging. Deze is onderverdeeld in de *Tawḥīd* van de Heerschappij en de *Tawḥīd* van de Namen en de Eigenschappen. In het tweede hoofdstuk wordt de *Tawḥīd* van verzoek en doel uitgelegd en worden de voorwaarden van *Lā ilāha illā Allāh* opgesomd. Hoofdstuk drie behandelt de definitie van aanbidding en benoemt een aantal vormen daarvan. Het vierde hoofdstuk gaat over *ash-Shirk*, wat het tegengestelde is van *at-Tawḥīd*. Er wordt een verduidelijking gegeven van de twee categorieën van *ash-Shirk*: grote en kleine *Shirk*. In de hoofdstukken vijf, zes en zeven worden allerlei soorten van *ash-Shirk* opgenoemd die worden verricht door de onwetende gewone mensen, bijvoorbeeld bepaalde handelingen die worden verricht bij de graven. In het achtste hoofdstuk wordt gesproken over de realiteit van tovenarij en de straf voor een tovenaar. Hoofdstuk negen geeft een verduidelijking van de ḥadīth van Jibrīl ﷺ omtrent al-Islām, al-Īmān en al-Iḥsān. In hoofdstuk tien wordt nog afzonderlijk ingegaan op al-Īmān, dat het stijgt en daalt, dat de religieuze zondaar gelovig blijft en dat de ongehoorzame niet voor eeuwig in het Hellevuur zal blijven wanneer hij gestorven is op *at-Tawḥīd*. De levensloop en de boodschap van de Profeet Mohammed ﷺ is het onderwerp van hoofdstuk elf. Over de Metgezellen ﷺ wordt gesproken in hoofdstuk twaalf dat tevens het laatste hoofdstuk is voordat afgesloten wordt met de epiloog.

De methode van het schrijven van het gedicht is gericht op het vergemakkelijken van het memoriseren voor de beginnende studenten. De auteur bevestigt in het gedicht de geloofsovertuiging van Ahlus-Sunna wal-Jamā'a zonder bewijsvoering te geven. Eveneens ontbreekt in het gedicht een weerlegging op de innoverende sekten. Zowel de bewijsvoering als de weerlegging wordt gegeven in zijn uitleg van het gedicht, genaamd *Ma'ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl*.

Het gedicht werd voor de eerste keer gedrukt tijdens het leven van de auteur onder zijn supervisie bij de drukkerijen van de Saoedische Landen te Mekka in het jaar 1363 A.H. op kosten van koning Saud in een verzameling van zijn schrijfwerken. Deze verzameling werd opnieuw gedrukt in 1392 A.H. bij de drukkerij van Mohammed 'Alī Ṣubayḥ en zonen aan al-Azhar in Egypte. De verzameling werd voor de derde keer gedrukt in het jaar 1393 A.H. bij de drukkerijen van al-Jazīra te Riyad. Het gedicht werd apart gedrukt in de inleiding van *Ma'ārij al-qabūl* bij Drukkerij as-Salafiyya en haar boekenwinkel in Egypte onder supervisie van de zoon van de auteur, Aḥmad b. Ḥāfiẓ al-Ḥakāmī, in het jaar 1404.

2.5 Manuscripten

Op de volgende twee bladzijden zijn twee afbeeldingen te zien van het originele manuscript van het gedicht, met de hand geschreven door de auteur, Shaykh Ḥāfiẓ al-Ḥakāmī. De eerste afbeelding is de eerste bladzijde van het manuscript, de tweede afbeelding is de laatste bladzijde van het manuscript. Het is een duidelijk handschrift geschreven in de kalligrafische stijl van *an-Naskh*.

صورة للصفحة الأولى من أصل منظومة (سلم الوصول) بخط الناظم - رحمه الله -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

<p>يد بأسم الله مستعيناً والحمد لله كما هدانا جمده سبحانه وأشكره واستعينه على نيل الرضا وبعد إذ أتى باليقين أشهد بالحق ما لوها سوى الحقين وأن خير خلقه محمد رسوله إلى جميع الخلق سألى عليه ربنا و محمد وبعد هذا النظم في الأصول سألى إياه من لا يدرك فقلت مع عجزى ومع إشفاقى مقدم على</p>	<p>راض به مدبر معيناً إلى سبيل الحق واجتنباً ومن مساوى عملى ستغفرة وأستمد لطفه فما قضى شهادة الإخلاص أن لا يعبد من جل عن عيب وعن نقص من جاء ناباً لبيته وهدى بالنور والهدى ودين الحق والآل والصحب دوماً سرمد من أراد منهج الرسول من أمثال أمرة المتمثل معتمد على القدير الباقي</p>
<p>أعلم بان الله جل وعلا بخلق الخلق ليعبدوه أخرج فيما قد مضى من ظهر وأخذ العهد عليهم أنه فصل في كونا التوحيد ينقسم إلى نوعين أول واجب على العبيد أد هو من كل شيء وأمن أعظم إنبات ذات الرب جل وعلا فأنه الرب الجليل أشكر بارى البر يا منشى الخلاق الأول للبدن بلا ابتداء الأحد الفرد القدير الأزلي ملوكه وعلو شأنه كذاله العلو والفقوة ومع ذم مطع إليه هم وذلكه القرب والتعبد فإنه العلى في رتبة حقه وقيوم فلا ينأم لا يبلغ إلا وهام كنه ذاته ياق فلا يفنى ولا يبدي</p>	<p>لم ينزل كإلخلاق سده وهملا وبالإطية يفرد آدم ذرئته كالذئب لأرك معبود بحق غير ويجى النوع الأول وهو التوحيد معرفه الرحمن بالتوحيد وهو نوعان أيامن يفهم أسماءه الحسنى صفاته العلى الخالق البارئ والمصون مبدعهم بالمثل سابق وبآخر لما فى بلا انتهاء الصدقات المهيمن العلى جل عن الأضداد والأعوان على عبادة بلا كيفية بعلمه مهين على هم لم ينف للعلو والفوقية وهو القرب جل في علاه وجل أن يشبهه إلا نام ولا تكيف لجا صفاته ولا يكون غير ما ير</p>

صورة للصفحة الأخيرة من أصل منظومة (سُلم الوصول) بخط الناظم – رحمه الله –

بايع عنه سمد الأكوان
 والدايع ابن عمه خير الرسل
 مبيد كل خارجة ما رف
 من صان المختار في مكان
 فالسنة المكون العشر
 وأهل بيت المصطفى الأطهار
 نكلم في حكم القرآن
 في الفتح والحديد والقتال
 كذا في التوراة والإنجيل
 وذكورهم في سنة المختار
 ثلث السكوت واجتمع ما جرى
 فكلمهم بجهنم فيه مناب

بكفيه في معية الرضوان
 أعنى الحق ذا القدر العلي
 وكل خب رافضوه فأسق
 هارون من موسى بلا نكران
 وسائر الصّحف الكرام البر
 وتابعوه السادة الأخيار
 اثني عليهم خالق الأكوان
 وغيرها بأكرم الخصال
 صفاتهم معلومة التفصيل
 قد ساك سير الشمس في الأفقار
 بينهم مومن فعل ما قد قد را
 وخطا هم يعفوه الوهاب

❦ خاتمة ❦

❦ في التسلو بالكتا والسنة الرجوة عند الاختلاف ما إذا خالفها فتردد
 فيه إصابته وإخلاقه معا
 موافق الشرح الذي لقناه
 فانه رد بغير مبرر
 فردّه إليهما قد وجبا
 ليس بلا وهام وحدث العقل
 وتم ما جمعه عنيت
 إلى سما مباحث الأصول
 كما حمدت الله في ابتداء
 جميعهم والسائر للعيوب
 تغشى الرسول المصطفى محمدا
 السادة الأئمة الإبدال
 ماجرت الأفلام بالمداد
 جميعهم من غير ما استثناء
 تأريخها الغفران فانهم راجع لي

شرط قبول السعي أن يجتمع
 لله رب العرش لا سوا
 وكل ما خالف للوحيين
 وكل ما فيه اختلاف نصيب
 فالدين إنما أت بالنقل
 ثم إلى هنا قد انتهيت
 سميت سلم الوصول
 ولحمد لله على انتهاج
 أسأله مغفرة الذنوب
 ثم الضلوة والسلام ابتدا
 ثم جميع صحبه والأل
 ثم وم سمد بلا نفا
 ثم الدعاء وصية القراء
 أبياتها يسر بعد الحمل

١٣٦٢

٢٧٠

3. De tekst van het gedicht

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

❖ In de naam van Allah, de Barmhartigste, de Genadevolste ❖

أَبْدَأُ بِاسْمِ اللَّهِ مُسْتَعِينًا   رَاضٍ بِهِ مُدَبِّرًا مُعِينًا

Ik begin in de naam van Allah, hulpzoekend,
Tevreden met Hem als Organisator en als Helper.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَمَا هَدَانَا   إِلَى سَبِيلِ الْحَقِّ وَأَجْتَبَانَا

En alle lof is aan Allah zoals Hij ons geleid heeft,
Naar de Weg van de Waarheid en ons gekozen heeft.

أَمَمْدُهُ سُبْحَانَهُ وَأَشْكُرُهُ   وَمِنْ مَسَاوِي عَمَلِي أَسْتَغْفِرُهُ

Ik prijs Hem, Verheven is Hij, en ik dank Hem,
En ik vraag Hem vergeving voor mijn slechte daden.

وَأَسْتَعِينُهُ عَلَى نَيْلِ الرِّضَى   وَأَسْتَمِدُّ لُطْفَهُ فِيمَا قَضَى

Ik vraag Hem om hulp om de tevredenheid te verkrijgen,
En ik verzoek Zijn mildheid in hetgeen wat Hij heeft bepaald.

وَبَعْدُ: إِنِّي بِالْيَقِينِ أَشْهَدُ   شَهَادَةَ الْإِحْلَاصِ أَنْ لَا يُعْبَدُ

Wat volgt: Ik getuig met zekerheid,
De getuigenis van zuiverheid, dat er niet aanbeden wordt.

بِالْحَقِّ مَأْلُوهٌ سِوَى الرَّحْمَانِ   مَنْ جَلَّ عَنْ عَيْبٍ وَعَنْ نُقْصَانٍ

Met recht, een aanbedene, behalve de Barmhartige,
Degene Die verheven is boven gebreken en tekortkomingen.

وَأَنَّ خَيْرَ خَلْقِهِ مُحَمَّدًا   مَنْ جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَى

En dat Zijn beste schepping Mohammed,
Degene die naar ons gekomen is met bewijzen en de Leiding.

رَسُولُهُ إِلَى جَمِيعِ الْخَلْقِ   بِالنُّورِ وَالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ

Zijn Boodschapper voor de gehele schepping is,
Met het Licht, de Leiding en de Religie van de Waarheid.

صَلَّى عَلَيْهِ رَبُّنَا وَجَّادًا   وَالْآلِ وَالصَّحْبِ دَوَامًا سَرْمَدًا

Onze Heer prijst en verheerlijkt hem,
En zijn familie en zijn metgezellen altijd en eeuwig.

وَبَعْدُ هَذَا التَّظْمُ فِي الْأُصُولِ   لِمَنْ أَرَادَ مَنِهَجَ الرَّسُولِ

Wat volgt: Dit gedicht over de fundamenteen,
Is voor degene die de weg van de Boodschapper wenst.

سَأَلَنِي إِيَّاهُ مَنْ لَا بُدَّ لِي   مِنْ امْتِثَالِ سُؤْلِهِ الْمُمْتَلِ

Hij vroeg mij erom, degene waaraan ik mij moet,
Conformereren aan zijn verzoek.¹²

فَقُلْتُ مَعَ عَجْزِي وَمَعَ إِشْفَاقِي   مُعْتَمِدًا عَلَى الْقَدِيرِ الْبَاقِي

Dus ik zei, ondanks mijn tekortkoming en medelijden,
Vertrouwend op de Almachtige, de Blijvende.

---

¹² Hij bedoelt hier zijn leraar Shaykh 'Abdullāh al-Qar'āwī (moge Allah barmhartig met hem zijn).

❁ Inleiding ❁

Stelt de dienaar op de hoogte van: de reden waarvoor hij geschapen is, het eerste wat Allah, de Verhevene, voor hem verplicht heeft gesteld, datgene waarmee Allah het Verbond met hem heeft genomen op de rug van zijn stamvader Adam en datgene waar hij terecht zal komen

اعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ جَلَّ وَعَلَا   لَمْ يَتْرِكِ الْخَلْقَ سُدىً وَهَمَلَا

Weet dat Allah, Verheven is Hij,
De schepping niet tevergeefs en verwaarloosd gelaten heeft.

بَلْ خَلَقَ الْخَلْقَ لِيَعْبُدُوهُ   وَبِالْإِهْيَاطِ يُفْرِدُوهُ

Integendeel, Hij heeft de schepping geschapen om Hem te aanbidden,
En Hem uit te zonderen in aanbidding.

أَخْرَجَ فِيمَا قَدْ مَضَى مِنْ ظَهْرِ   آدَمَ ذُرِّيَّتَهُ كَالْمُذَرِّ

Hij heeft gehaald, in de tijd die reeds voorbij is gegaan, uit de rug van,
Adam, zijn nageslacht, als stof.¹³

وَأَخَذَ الْعَهْدَ عَلَيْهِمْ أَنَّه   لَا رَبَّ مَعْبُودٌ يَحْقُقُ غَيْرَهُ

En Hij nam het Verbond met hen dat er,
Geen Heer met recht aanbeden wordt behalve Hij.

وَبَعْدَ هَذَا رُسُلَهُ قَدْ أَرْسَلَا   هُمْ وَبِالْحَقِّ الْكِتَابَ أَنْزَلَا

En na dit heeft hij reeds zijn Boodschappers gestuurd,
Naar hen, en met (de Religie van) de Waarheid heeft Hij het Boek neder gezonden.

لِكَيْ بِذَا الْعَهْدِ يُذَكَّرُوهُمْ   وَيُنذَرُوهُمْ وَيُبَشَّرُوهُمْ

Zodat zij hen aan dit verbond herinneren,
Hen waarschuwen en blijde tijdingen verkondigen.

كَيْ لَا يَكُونَ حُجَّةً لِلنَّاسِ بَلْ   لِلَّهِ أَعْلَى حُجَّةٍ عَزَّ وَجَلَّ

Zodat de mensen geen argument hebben, maar,
Aan Allah behoort het grootste bewijs, Verheven is Hij.

فَمَنْ يُصَدِّقْهُمْ بِلا شِقَاقٍ   فَقَدْ وَفَى بِذَلِكَ الْمِيثَاقِ

Degene die hen (i.e. de Boodschappers) gelooft zonder twist,
Heeft reeds dat verbond nagekomen.

وَذَلِكَ نَجَاةٌ مِنَ عَذَابِ النَّارِ   وَذَلِكَ الْوَارِثَةُ عِقبَى الدَّارِ

Die (persoon) is gered van de bestraffing van het Vuur
En die (persoon) erft de eindbestemming (het Paradijs).

¹³ Als stof: In de zin dat stof zich verspreidt over de aarde.

وَمَنْ يَهْمُ بِالْكِتَابِ كَذَّبًا   وَلَا زَمَّ الْإِعْرَاضَ عَنْهُ وَالْإِبْرَا

En degene die hen en het Boek loochent,
En zich ervan blijft afwenden.

فَإِنَّكَ نَاقِضٌ كِلَا الْعَهْدَيْنِ   مُسْتَوْجِبٌ لِلْخِزْيِ فِي الدَّارَيْنِ

Die (persoon) heeft beide verbonden verbroken,
Wat schande verdient in de twee werelden (dit leven en het hiernamaals).

❁ Hoofdstuk [1] ❁

Het opdelen van Tawḥīd in twee categorieën en een verduidelijking van de eerste categorie, de Tawḥīd van kennis en bevestiging

أَوَّلُ وَاجِبٍ عَلَى الْعَبِيدِ   مَعْرِفَةُ الرَّحْمَنِ بِالتَّوْحِيدِ

De eerste verplichting voor de dienaar is,
Het kennen van de Barmhartige met Tawḥīd.¹⁴

إِذْ هُوَ مِنْ كُلِّ الْأَمْرِ أَعْظَمُ   وَهُوَ نَوْعَانِ أَيَّامَنْ يَفْهَمُ

Want het is de grootste van alle bevelen,
En het is van twee soorten O degene die begrijpt.

إِتِّبَاتُ ذَاتِ الرَّبِّ جَلَّ وَعَلَا   أَسْمَائِهِ الْحُسْنَى صِفَاتِهِ الْعَلَى

Het bevestigen van de eigenheid van de Heer, Verheven is Hij,
Zijn Schone Namen en Verheven Eigenschappen.

وَأَنَّهُ الرَّبُّ الْجَلِيلُ الْأَكْبَرُ   الْخَالِقُ الْبَارِيءُ وَالْمُصَوِّرُ

En dat Hij de Heer is, de Verhevene, de Grootste,
De Schepper, de Uitvinder (van alle dingen), de Vormgever.

بَارِي الْبَرَائِيَا مُنْشِئُ الْخَلَائِقِ   مُبَدِّعُهُمْ بِإِلَّاهٍ مِثَالِ سَابِقِ

De Schepper van de schepselen, de Oprichter van de creaties,
Hun Bedenker, zonder een voorafgaand voorbeeld.

الْأَوَّلُ الْمُبْدِي بِإِلَّاهٍ ابْتِدَاءً   وَالْآخِرُ الْبَاقِي بِإِلَّاهٍ أَنْتِهَاءً

De Eerste, de Schepper, zonder begin,
De Laatste, de Blijvende, zonder einde.

الْأَحَدُ الْقَرْدُ الْقَدِيرُ الْأَزَلِيُّ   الصَّمَدُ الْبَرُّ الْمَهَيْمِنُ الْعَلِيُّ

De Enige, de Almachtige, de Eeuwige,
De Zelfgenoegzame Meester, de Eerlijke, de Waakzame, de Verhevene.

عُلُوٌّ قَهْرٍ وَعُلُوٌّ شَّانٍ   جَلٌّ عَنِ الْأَضْدَادِ وَالْأَعْوَانِ

Verhevenheid van overheersing en verhevenheid van aanzien.
Verheven is Hij van tegenpolen en helpers.

كَذَا لَهُ الْعُلُوُّ وَالْفَوْقِيَّةُ   عَلَى عِبَادِهِ بِإِلَّاهٍ كَيْفِيَّةُ

Zo ook behoort aan Hem de Verhevenheid,
(Hij is) Boven Zijn dienaren, zonder te vragen hoe.

¹⁴ At-Tawḥīd: Taalkundig: Afgeleid van het één maken (*wahḥada*) van iets als iets één wordt gemaakt. Het is dus het verbaalnomen van één maken (*wahḥada, yuwahḥidu*), dat wil zeggen het één maken van iets. Wettelijk: Het uitzonderen van Allah, verheven is Hij, in datgene dat uitsluitend voor Hem is wat betreft de Heerschappij, de Aanbidding en de Namen en Eigenschappen. Zie: Mohammed b. Šāliḥ al-'Uthaymīn, *Al-Qawl al-mufīd 'alā kitāb at-tawḥīd I* (Riyad 1994) 5.

وَمَعِ دَا مُطَّلِعِ إِلَيْهِمْ   بَعْلِمِهِ مَهْمَنْ عَلِيهِمْ

Toch is Hij op de hoogte van hen,
Met Zijn kennis, Waakzaam over hen.

وَذَكَرُهُ لِلرَّبِّ وَالْمَعِيَّةِ   لَمْ يَنْفِ لِلْعُلُوِّ وَالْفَوْقِيَّةِ

En het vermelden van Hem met Nabijheid en Gezelschap,
Is niet in strijd met de Verhevenheid.

فَأَنََّّهُ الْعَلِيُّ فِي دُنُوِّهِ   وَهُوَ الْقَرِيبُ جَلَّ فِي عُلوِّهِ

Want Hij is de Verhevene wat betreft Zijn Nadering,
En hij is de Nabije, Verheven wat betreft Zijn Verhevenheid.

حَيٌّ وَقَيُّومٌ فَلَا يَنَامُ   وَجَلَّ أَنْ يُشَبَّهَهُ الْأَنَامُ

Eeuwig levend en Zelfstandig, Hij slaapt nooit,
Hij is verheven (boven) dat de schepping op Hem lijkt.

لَا تَبْلُغُ الْأَوْهَامُ كُنْهَ ذَاتِهِ   وَلَا يُكَيِّفُ الْحَجَا صِفَاتِهِ

De fantasieën bereiken niet de essentie van Zijn eigenheid.
En het verstand vraagt niet hoe Zijn Eigenschappen zijn.

بَاقٍ فَلَا يَفْنَى وَلَا يَبِيدُ   وَلَا يَكُونُ غَيْرَ مَا يُرِيدُ

(Hij is) Blijvend, Hij verdwijnt niet, noch vergaat Hij,
En er gebeurt niets anders dan wat Hij wil.

مُنْفَرِدٌ بِبِالْحُلُقِ وَالْإِرَادَةِ   وَحَاكِمٌ جَلَّ بِمَا أَرَادَهُ

De Enige qua Schepping en Wil,
En oordelend, Hij is Verheven met wat Hij wil.

فَمَنْ يَشَاءُ وَفَقَّهُهُ بِفَضْلِهِ   وَمَنْ يَشَاءُ أَصْلَهُ بِعَدْلِهِ

Wie Hij wil, leidt Hij met Zijn Gunst,
En wie Hij wil, laat Hij afdwalen, met Zijn Rechtvaardigheid.

فَمِنْهُمْ الشَّقِيُّ وَالسَّعِيدُ   وَذَا مُقَرَّبٌ وَذَا طَرِيدُ

Onder hen bevindt zich de ongelukkige en de gelukkige,
De één is een naaste en de ander is een verdrevene.

لِحِكْمَةٍ بِالْعَمَلِ قَضَاهَا   يَسْتَوْجِبُ الْحَمْدَ عَلَى اقْتِضَاهَا

Vanwege een volledige wijsheid die Hij bepaald heeft.
Die lof verdient voor het vereiste ervan.

وَهُوَ الَّذِي يَرَى دَيْبَ الدَّرِّ   فِي الظُّلَمَاتِ فَوْقَ صَمِّ الصَّخْرِ

Hij is Degene Die het kruipen van het stof ziet,
In de duisternissen boven de (gladde) massieve rots.

وَسَامِعٌ لِلْحَهُرِ وَالْإِحْفَاتِ   بِسَمْعِهِ الْوَاسِعِ لِلْأَصْوَاتِ

Degene Die het openlijke en het verborgene hoort,
Met Zijn omvangrijk Gehoor van de stemmen.

وَعِلْمُهُ بِمَا بَدَا وَمَا خَفِيَ   أَحَاطَ عِلْمًا بِالْجَلِيِّ وَالْخَفِيِّ

En Zijn Kennis over het openlijke en het verborgene,
Omvat de kennis met het openlijke en het verborgene.

وَهُوَ الْعَنِيُّ بِذَاتِهِ سُبْحَانَهُ   جَلَّ تَنَاهُ تَعَالَى شَأْنُهُ

Hij is de Rijke met Zijn Eigenheid, Verheven is Hij,
Zijn lof is groot, Zijn aanzien hoog.

وَكُلُّ شَيْءٍ رِزْقُهُ عَلَيْهِ   وَكُلُّنَا مُمْتَقِرٌ إِلَيْهِ

Alle voorzieningen zijn van Hem,
Wij allen hebben Hem nodig.

كَلَّمَ مُوسَى عَبْدَهُ تَكْلِيمًا   وَكَلَّمَ يَزْلُ بِخَلْقِهِ عَلَيْهِمَا

Hij sprak Mūsā, Zijn dienaar, daadwerkelijk,
En Hij is Alwetend over Zijn schepping.

كَلَامُهُ جَلَّ عَنِ الْإِحْصَاءِ   وَالْحِصْرِ وَالنَّفَادِ وَالْفَنَاءِ

Zijn Woord is verheven boven telbaarheid,
Beperking, uitputting en verdwijning.

لَوْ صَارَ أَقْلَامًا جَمِيعَ الشَّجَرِ   وَالْبَحْرُ ثَلَاثِي فِيهِ سَبْعُ أَبْحُرٍ

Als alle bomen pennen zouden zijn,
En zeven zeeën samenkomen in één zee,

وَالْخَلْقُ تُكْتَبُهُ بِكُلِّ آنٍ   فَتَتْ وَلَيْسَ الْقَوْلُ مِنْهُ فَآنٍ

En zij de schepping schrijft op elke tijd,
Dan verging zij, terwijl de Uitspraak van Hem niet vergaat.

وَالْقَوْلُ فِي كِتَابِهِ الْمَقْصُودِ   بِأَنَّهُ كَلَامُهُ الْمَنْزُورِ

En de Uitspraak in Zijn gedetailleerde Boek,
Dat het Zijn geopenbaarde Woord is.

عَلَى الرَّسُولِ الْمُصْطَفَى خَيْرِ الْوَرَى   لَيْسَ بِمَخْلُوقٍ وَلَا بِمُقْتَرَى

Aan de uitverkoren Boodschapper, de beste der mensen,
Het is niet geschapen, noch gelogen.

يُحْفَظُ بِالْقَلْبِ وَبِاللِّسَانِ   يُتَلَى كَمَا يُسْمَعُ بِالْأَذَانِ

Het wordt gememoriseerd met het hart en met de tong,
Wordt het geciteerd zoals het wordt gehoord met de oren.

كَذَا بِالْأَبْصَارِ إِلَيْهِ يُنْظَرُ   وَبِالْأَيْدِي خَطُّهُ يُسَطَّرُ

Zo ook wordt er naar gekeken met de ogen,
En met de handen wordt zijn lijn getrokken.

وَكُلُّ ذِي مَخْلُوقَةٍ حَقِيقَةٌ   دُونَ كَلَامِ بَارِيءِ الْحَلِيقَةِ

En al deze zaken zijn werkelijk geschapen,
Behalve het Woord van de Schepper van de schepping.

جَلَّتْ صِفَاتُ رَبِّنَا الرَّحْمَنِ   عَنْ وَصْفِهَا بِالْحَلْقِ وَالْحِدْثَانِ

De Eigenschappen van onze Heer, de Barmhartige, zijn verheven,
Boven het te beschrijven met schepping en gebeuren.

فَالصَّوْتُ وَالْأَلْحَانُ صَوْتُ الْقَارِي   لَكِنَّمَا الْمَتَلُوعُ قَوْلُ الْبَارِي

Want de stem en de zang is de stem van de reciteuren.
Maar het gereciteerde is het Woord van de Schepper.

مَا قَالَهُ لَا يَقْبَلُ التَّبْدِيلَ   كَلًّا وَلَا أَصْدَقَ مِنْهُ قِيلًا

Wat Hij zegt accepteert geen vervanging,
Welnee, en er is niemand meer betrouwbaar dan Hij qua spraak.

وَقَدْ رَوَى الثَّقَاتُ عَنْ خَيْرِ الْمَلَائِكَةِ   بِأَنَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَعَلَا

De betrouwbaren hebben overgeleverd van de beste der mensheid,
Dat Hij, Hoog en Verheven is Hij.

فِي ثُلُثِ اللَّيْلِ الْأَحِيرِ يَنْزِلُ   يَقُولُ هَلْ مِنْ تَائِبٍ فَيُقْبَلُ

In het derde deel van de nacht neerdaalt,
Hij zegt (dan): Is er een berouwvolle zodat het wordt geaccepteerd.

هَلْ مِنْ مُسِيءٍ طَالِبٍ لِلْمَغْفِرَةِ   يَجِدُ كَرِيمًا قَابِلًا لِلْمَعْذِرَةِ

Is er een zondaar die om vergeving vraagt?
Hij treft een Genereuze die excuses accepteert.

يَمُنُّ بِالْحَيَاتِ وَالْفَضَائِلِ   وَيَسْتُرُ الْعَيْبَ وَيُعْطِي السَّائِلَ

Hij schenkt goede dingen en gunsten,
Hij bedekt de tekortkoming en geeft de vrager.

وَأَنَّهُ يَجِيءُ يَوْمَ الْفُضْلِ   كَمَا يَشَاءُ لِلْقَضَاءِ الْعَدْلِ

En dat Hij komt op de Dag des Oordeels,
Zoals Hij wil, voor het rechtvaardige oordeel.

وَأَنَّهُ يُرَى بِإِنكَارٍ   فِي جَنَّةِ الْفِرْدَوْسِ بِالْأَبْصَارِ

En dat Hij gezien wordt, zonder verwerping,
In het Paradijs van al-Firdaws, met het gezichtsvermogen.

كُلُّ يَرَاهُ رُؤْيَا الْعِيَانِ   كَمَا آتَى فِي مُحْكَمِ الْقُرْآنِ

Eenieder (die gelovig is) ziet Hem met de ogen,
Zoals gekomen is in de duidelijke Verzen van de Koran.

وَفِي حَدِيثِ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ   مِنْ غَيْرِ مَا شَكَّ وَلَا إِنْهَامِ

En in de ḥadīth van de Meester van de Mensheid,
Zonder enige twijfel en zonder vaagheid.

رُؤْيَا حَقِّ لَيْسَ يَمْتَرُونَهَا   كَالشَّمْسِ صَحْوًا لَا سَحَابَ دُونَهَا

Een werkelijk zicht, zij twijfelen er niet over,
Zoals de zon in de onbewolkte heldere hemel.

وَحُصَّ بِالرُّؤْيَا أَوْلِيَاؤُهُ   فَضِيلَةَ وَحُجُبُوا أَعْدَاؤُهُ

Zijn helpers zijn gekenmerkt met het zien (van hun Heer op de Dag des Oordeels).
Als gratie, en Zijn vijanden zijn afgeschermd (van het zien van Hem).

وَكُلُّ مَا لَهُ مِنَ الصِّفَاتِ   أَنْبَتَهَا فِي مُحْكَمِ الْآيَاتِ

En alles wat Hij heeft van Eigenschappen,
Heeft Hij bevestigd in de duidelijke verzen.

أَوْ صَحَّ فِيمَا قَالَهُ الرَّسُولُ   فَحَقُّهُ التَّسْلِيمُ وَالْقَبُولُ

Of is authentiek overgeleverd van de Boodschapper,
Het dient dus te worden geaccepteerd.

بُرْهَانًا صَرِيحًا كَمَا أَتَتْ   مَعَ اعْتِقَادِنَا لِمَا لَهُ افْتِضَتْ

Wij laten ze expliciet zoals zij gekomen zijn,
Met ons geloof in wat het vereist.

مِنْ غَيْرِ تَحْرِيفٍ وَلَا تَعْطِيلٍ   وَغَيْرِ تَكْيِيفٍ وَلَا تَمْتِيلٍ

Zonder verdraaiing, noch ontkenning,
Noch te vragen hoe, noch vergelijken.

بَلْ قَوْلُنَا قَوْلِ أئِمَّةِ الْهَدَى   طَوْبَى لِمَنْ بَدَّيْهِمْ قَدْ اهْتَدَى

Integendeel, onze uitspraak is de uitspraak van de Imams der Leiding,
Ṭūbā¹⁵ is voor degene die met hun leiding geleid is.

وَسَمَّ ذَا النَّوْعِ مِنَ التَّوْحِيدِ   تَوْحِيدَ الْإِبَاتِ بِلا تَرْدِيدِ

Noem deze soort van Tawḥīd,
De Tawḥīd van Bevestiging, zonder verwerping.

¹⁵ Ṭūbā: Naam voor het Paradijs of een boom in het Paradijs. Zie: Ibn al-Athīr, *An-Nihāya fī gharīb al-ḥadīth wal-athar* (Beirut 2006) 125.

فَإِلْتَمِسِ الْهُدَى الْمُنِيرَ مِنْهُ   فَذُ أَفْصَحِ الْوَحْيِ الْمُبِينِ عَنْهُ

De duidelijke openbaring heeft er over gesproken,
Verzoek dus de lichtgevende leiding ervan.

لَا تَتَّبِعْ أَقْوَالَ كُلِّ مَارِدٍ   عَاوِ مُضِلِّ مَارِقِ مُعَانِدٍ

Volg niet de uitspraken van elke opstandige,
Afgedwaalde, misleidende, afvallige, hoogmoedige.

فَلَيْسَ بَعْدَ رَدِّ ذَا التَّبَيُّانِ   مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنَ الْإِيمَانِ

Want er is na het verwerpen van deze verduidelijking geen enkel,
Gewicht van een zandkorrel aan Geloof (in het hart van degene die het verwerpt).

❁ Hoofdstuk [2] ❁

Ter verduidelijking van de tweede soort, namelijk de tawḥīd van verzoek en doel en dat dat de betekenis is van *Lā ilāha illā Allāh*

هَذَا وَثَانِي نَوْعِي التَّوْحِيدِ إِفْرَادُ رَبِّ الْعَرْشِ عَنْ نَدِيدِ

Dit (voorgaande gezegd hebbende), de tweede soort van Tawḥīd,
Is het uitzonderen van de Heer van de Troon van een gelijke.

أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ إلهًا وَاحِدًا مُعْتَرِفًا بِحَقِّهِ لَا جَاهِدًا

(Wat betekent) Dat je Allah als enige godheid aanbidt,
Zijn recht erkennend, niet verwerpend.

وَهُوَ الَّذِي بِهِ الْإِلَهَ أَرْسَلَا رُسُلَهُ يَدْعُونَ إِلَيْهِ أُولَا

En dit is hetgeen waarvoor de Ilāh (degene die het recht heeft om aanbeden te worden) gezonden heeft,
Zijn Boodschappers, die als eerste daar (i.e. Tawḥīd) naar uitnodigden.

وَأَنْزَلَ الْكِتَابَ وَالنَّبِيَّانَا مِنْ أَجْلِهِ وَفَرَّقَ الْمُزَقَّانَا

En Hij openbaarde het Boek en de uitleg,
Vanwege dit (i.e. Tawḥīd) en Hij verdeelde de Furqān (i.e. de Koran).

وَكَلَّفَ اللَّهُ الرَّسُولَ الْمُجْتَبَى قَتَالَ مَنْ عَنْهُ تَوَلَّى وَأَبَى

Allah beval de uitgekozen Boodschapper met,
Het bevechten van degene die zich er (i.e. Tawḥīd) van afkeert en er tegen afzet (i.e. het weigert).

حَتَّى يَكُونَ الدِّينُ خَالِصًا لَهُ سِرًّا وَجَهْرًا دِقُّهُ وَجَلُّهُ

Totdat de Religie zuiver voor Hem is,
In het geheim, in het openbaar, in het klein en in het groot.

وَهَكَذَا أُمِّتُهُ قَدْ كُفُّوا بَدَا وَفِي نَصِّ الْكِتَابِ وَصِفُوا

Eveneens werd zijn gemeenschap belast,
Daarmee, en in de tekst van het Boek werden zij (daarmee) beschreven.

وَقَدْ حَوَّتْهُ لَفْظُهُ الشَّهَادَةُ فَهِيَ سَبِيلُ الْفَوْزِ وَالسَّعَادَةِ

Het omvat de uitdrukking van de getuigenis,
Want het is de weg van welslagen en geluk.

مَنْ قَالَهَا مُعْتَقِدًا مَعْنَاهَا وَكَانَ عَامِلًا بِمُقْتَضَاهَا

Degene die het uitsprekt terwijl hij gelooft in de betekenis ervan,
En handelt naar het vereiste ervan.

فِي الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ وَمَاتَ مُؤْمِنًا   يُبْعَثُ يَوْمَ الْحُشْرِ نَاجٍ آمِنًا

Wat betreft uitspraak en handeling en sterft als gelovige,
Wordt op de Dag des Oordeels gered en veilig opgewekt.

فَإِنَّ مَعْنَاهَا الَّذِي عَلَيْهِ   دَلَّتْ يَقِينًا وَهَدَتْ إِلَيْهِ

Want de betekenis ervan die er op,
Wijst, met zekerheid, en er naar leidt.

أَنْ لَيْسَ بِالْحَقِّ إِلَهُ يُعْبَدُ   إِلَّا إِلَهُ الْوَاحِدِ الْمُنْفَرِدِ

(Is) Dat er geen enkele godheid met recht aanbeden wordt,
Behalve de Enige God, de Ene.

بِالْحُلُقِ وَالرِّزْقِ وَبِالتَّذْيِيرِ   جَلَّ عَنِ الشَّرِّكَ وَالنَّظِيرِ

Met schepping, voorziening en met organiseren,
Is Hij verheven van (het hebben van) een kompaan en een gelijke.

وَبِشُرُوطِ سَبْعَةٍ قَدْ قُيِّدَتْ   وَفِي نُصُوصِ الْوَحْيِ حَقًّا وَرَدَتْ

Met zeven voorwaarden is het vastgesteld,
In de teksten van de openbaring is het werkelijk vermeldt.

فَإِنَّهُ لَمْ يَنْتَفِعْ فَأْتَلَهَا   بِالنُّطْقِ إِلَّا حَيْثُ يَسْتَكْمِلُهَا

Want het baat degene die het uitspreekt niet,
Met het uitspreken (ervan), behalve als het wordt voltooid met,

الْعِلْمُ وَالْيَقِينُ وَالْقَبُولُ   وَالْإِنْقِيَادُ فَادِرٍ مَا أَقُولُ

[1] Kennis, [2] zekerheid en [3] acceptatie,
En [4] overgave, dus weet wat ik zeg,

وَالصِّدْقُ وَالْإِخْلَاصُ وَالْمَحَبَّةُ   وَفَقَّكَ اللَّهُ لِمَا أَحَبَّ بِهِ

En [5] betrouwbaarheid, [6] zuiverheid en [7] liefde,
Moge Allah jou leiden naar hetgeen waar Hij van houdt.

❁ Hoofdstuk [3] ❁

De definitie van aanbedding, het vermelden van enkele soorten ervan en dat degene die iets ervan verricht voor een ander dan Allah shirk¹⁶ heeft gepleegd

ثُمَّ الْعِبَادَةُ هِيَ اسْمٌ جَامِعٌ   لِكُلِّ مَا يَرْضَى الْإِلَهُ السَّامِعُ

Vervolgens aanbedding, het is een omvattend woord,
Voor alles waarmee de Alhorende Ilāh tevreden is.

وَفِي الْحَدِيثِ مَحْتَمِلٌ الدُّعَاءُ   خَوْفٌ تَوَكُّلٌ كَذَا الرَّجَاءُ

En in de ḥadīth: Het brein ervan is het smeekgebed,
Bangheid, vertrouwen en hoop.

وَرَعْبَةٌ وَرَهْبَةٌ خَشْوَةٌ   وَخَشْيَةٌ إِنَابَةٌ خَضْوَةٌ

Wens, angst en devotie,
Vrees, berouw en onderwerping.

وَالْإِسْتِعَاذَةُ وَالْإِسْتِعَانَةُ   كَذَا اسْتِعَانَةٌ بِهِ سُبْحَانَهُ

Toevlucht zoeken en hulp zoeken,
Zo ook het zoeken van hulp bij Hem, Verheven is Hij.

وَالذَّبْحُ وَالنَّذْرُ وَعَيْرٌ ذَلِكَ   فَافْهَمْ هُدَيْتَ أَوْضَحَ الْمَسَالِكُ

Het slachten, de gelofte en dergelijke,
Dus begrijp, dan wordt je geleid naar de meest duidelijke der wegen.

وَصَرَفٌ بَعْضُهَا لَعْنَةُ اللَّهِ   شِرْكٌ وَذَلِكَ أَفْبَحُ الْمَنَاهِي

Het verrichten van iets ervan voor een ander dan Allah,
Is shirk en dat is de meest erge der verboden.

¹⁶ Ash-Shirk: Het verrichten van iets van de aanbedding voor een ander dan Allah. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Al-Mulakhas fi sharḥ kitāb at-tawḥīd* (Riyad 2001) 42.

❁ Hoofdstuk [4] ❁

Ter verduidelijking van het tegenovergestelde van Tawhīd: Namelijk shirk en dat het verdeeld wordt in twee categorieën: Kleine en grote, en een verduidelijking van beide categorieën

وَالشُّرْكُ نَوْعَانِ: فَشُرْكُ أَكْبَرُ بِهِ خُلُودُ النَّارِ إِذْ لَا يُعْفَرُ

Shirk is van twee soorten: Grote Shirk,
Waarmee je in het Vuur zal blijven, omdat het niet vergeven wordt.

وَهُوَ اتِّخَاذُ الْعَبْدِ غَيْرِ اللَّهِ زِدًّا بِهِ مُسَوِّبًا مُضَاهِي

Het houdt in dat de dienaar een ander dan Allah neemt,
Als gelijke naast hem.

يَقْضِيهِ عِنْدَ نَزُولِ الضُّرِّ لِجَلْبِ خَيْرٍ أَوْ لِدَفْعِ الشَّرِّ

Hij wendt zich tot hem wanneer er iets ergs gebeurt,
Om het goede te verkrijgen of het slechte te verhinderen.

أَوْ عِنْدَ أَيِّ غَرَضٍ لَا يَقْدِرُ عَلَيْهِ إِلَّا الْمَالِكُ الْمُقْتَدِرُ

Of bij een bepaalde wens, terwijl hij (deze andere) niet in staat is,
Daartoe, behalve de Koning, de Bekwame,

مَعَ جَعْلِهِ لِذَلِكَ الْمَدْعُوِّ أَوْ الْمَعْظَمِ أَوْ الْمَرْجُوِّ

Terwijl hij deze aangeroepe, of vereerde of gewenste.

فِي الْعَيْبِ سُلْطَانًا بِهِ يَطَّلِعُ عَلَى ضَمِيرٍ مَنِ إِلَيْهِ يَفْرَعُ

Ten opzichte van het onzichtbare, maakt tot een bewijs, waarmee hij kennisneemt,
Over het binnenste van degene die hij vreest.

وَاللَّانِ شِرْكُ أَصْغَرُ وَهُوَ الرَّبَا فَسَرَّهُ بِهِ خَتَامُ الْأَنْبِيَاءِ

En de tweede (soort) is Kleine Shirk, het is (onder andere) vertoon,
De zegel der Profeten heeft het daarmee uitgelegd.

وَمِنْهُ إِقْسَامٌ بَعِيرِ الْبَارِي كَمَا أَتَى فِي مُحْكَمِ الْأَخْبَارِ

En er onder valt het zweren bij een ander dan de Schepper,
Zoals gekomen is in de duidelijke berichten.

❁ Hoofdstuk [5] ❁

Ter verduidelijking van zaken die de gewone mensen verrichten: waaronder datgene wat shirk is en datgene wat er in de buurt komt en een verduidelijking van het oordeel omtrent exorcisme en amuletten

وَمَنْ يَتَّقِ بَوْدَعَةَ أَوْ نَابٍ   أَوْ حَلَقَةَ أَوْ أَعْيُنَ الذَّنَابِ

En wie vertrouwt op een zeeschelp of een slagtang,
Of een ring, of wolvenogen.

أَوْ حَيْطٍ أَوْ عُضْوٍ مِنَ النُّسُورِ   أَوْ وَتَرٍ أَوْ تَزَيَّةِ الْقُبُورِ

Of een draad, of een lichaamsdeel van de adelaren.
Of een pees, of grond vanuit de graven.

لَأَيِّ أَمْرٍ كَانَتْ تَعَلَّقَهُ   وَكَأَلَهُ اللَّهُ إِلَى مَا عَلَّقَهُ

Welke zaak men zich dan ook aan vasthoudt,
Allah zal hem laten met datgene waar hij zich aan hecht.

ثُمَّ الرَّقَى مِنْ حُمَةٍ أَوْ عَيْنٍ   فَإِنْ تَكُنْ مِنْ خَالِصِ الْوَحْيَيْنِ

Vervolgens het exorciseren tegen de steek (van een scorpioen of een slang) of het boze oog,
Als het komt uit de twee zuivere openbaringen.

فَذَلِكَ مِنْ هَدْيِ النَّبِيِّ وَشِرْعَتِهِ   وَذَلِكَ لَا اخْتِلَافَ فِي سُنَنِتِهِ

Dan is dat van de leiding van de Profeet en zijn wetgeving.
Er is geen twijfel over dat dat van de Soenna is.

أَمَّا الرَّقَى الْمَجْهُولَةُ الْمَعَانِي   فَذَلِكَ وَسُؤَاسٌ مِنَ الشَّيْطَانِ

Maar wat betreft het exorciseren met onbekende woorden,
Dat is een influistering afkomstig van de Satan.

وَفِيهِ قَدْ جَاءَ الْحَدِيثُ أَنَّه   شِرْكٌ بِإِسْلَامِ مَرْبَةٍ فَاحْذَرْنَاهُ

Daarover is een ḥadīth gekomen dat het,
Shirk is, zonder twijfel, dus pas er voor op!

إِذْ كُلُّ مَنْ يَقُولُهُ لَا يَدْرِي   لَعَلَّهُ يَكُونُ مَخْضَ الْكُفْرِ

Want eenieder die het uitspreekt weet niet,
Wellicht is het zuiver ongeloof.

أَوْ هُوَ مِنْ سِحْرِ الْيَهُودِ مُفْتَبَسٍ   عَلَى الْعَوَامِ لِبَسُوهُ فَالْتَبَسَ

Of het is overgenomen van de tovenarij van de joden,
Zij hebben het onduidelijk gemaakt voor de gewone mensen, waardoor het onduidelijk wordt.

فَحَذَرًا تَمَّ حَذَارٍ مِنْهُ لَا تَعْرِفَ الْحَقَّ وَتَنْأَى عَنْهُ

Dus pas op, nogmaals pas er voor op!
Jij kent de realiteit niet, wees er voorzichtig mee.

وَفِي التَّمَائِمِ الْمُعَلَّلَاتِ إِنْ تَأْتِيكَ آيَاتٌ مُبَيِّنَاتٌ

Wat betreft de gedragen amuletten,
Als het duidelijke verzen zijn,

فَالِاخْتِلَافُ وَقِيعُ بَيْنِ السَّلَفِ فَبَعْضُهُمْ أَجَازَهَا وَالْبَعْضُ كَفَّ

Dan is er (feitelijk) een meningsverschil tussen de salaf,
Want sommigen stonden het toe terwijl anderen het verboden.

وَإِنْ تَكُنْ مِمَّا سِوَى الْوَحْيَيْنِ فَإِنَّهَا شِرْكٌ بِغَيْرِ مَعِينٍ

En als het iets anders is dan de twee openbaringen,
Dan is het shirk, zonder twijfel.

بَلْ إِنَّهَا قَسِيمَةُ الْأَزْلَامِ فِي الْبُعْدِ عَنِ سِيَمَا أُولِي الْإِسْلَامِ

Sterker nog, het lijkt op de *azlām*,¹⁷
Wat betreft afstand van de stijl van de mensen van Islam.

¹⁷ Al-Azlām: Pijlen om een keuze te maken.

❁ Hoofdstuk [6] ❁

Onder Shirk valt de handeling van degene die zegeningen zoekt bij een boom, een steen, een plaats, een graf of iets dergelijks en deze plek als feestplek neemt en een verduidelijking dat het bezoeken (van het graf) opgedeeld wordt in soenna,¹⁸ bid‘a¹⁹ en shirk

هَذَا وَمِنْ أَعْمَالِ أَهْلِ الشِّرْكِ مِنْ غَيْرِ مَا تَرَدُّدٍ أَوْ شَكٍّ

Dit (voorgaande gezegd hebbende) en onder de handelingen van de mensen van Shirk valt,
Zonder enige aarzeling of twijfel.

مَا يَقْضُدُ الْجَهَّالُ مِنْ تَعْظِيمِ مَا لَمْ يَأْذَنْ اللهُ بِهِ أَنْ يُعْظَمَ مَا

Wat de onwetenden voornemen om te vereren van datgene wat,
Allah niet toegestaan heeft om te vereerd te worden.

كَمَنْ يُلْدُ بِبَقْعَةٍ أَوْ حَجَرٍ أَوْ قَبْرِ مَيِّتٍ أَوْ بِبَعْضِ الشَّجَرِ

Zoals degene die verheugd is met een plaats of een steen,
Of een graf van een dode of met sommige bomen.

مُتَّخِذًا لِذَلِكَ الْمَكَانِ عِيدًا كَفِعْلِ عَابِدِي الْأَوْثَانِ

Die plek nemend,
Als een plek van feest, zoals de aanbidders van de afgoden deden.

ثُمَّ الزَّيَارَةُ عَلَى أَقْسَامٍ ثَلَاثَةٍ يَا أُمَّةَ الْإِسْلَامِ

Vervolgens, het bezoeken heeft soorten,
Drie (soorten), o Gemeenschap van de Islam.

فَإِنْ نَوَى الزَّائِرُ فِيمَا أَضْمَرَهُ فِي نَفْسِهِ تَذَكُّرًا بِالْآخِرَةِ

Als de bezoeker ermee wenst,
Een herinnering aan het hiernaamaals.

ثُمَّ الدُّعَاءُ لَهُ وَبِالْأَمْوَاتِ بِالْعَفْوِ وَالصَّفْحِ عَنِ الزَّلَّاتِ

Vervolgens (wenst hij eveneens) een smeekgebed (te doen) voor hem (i.e. de overledene) en voor de doden,
Om pardon en gratie voor de zonden.

وَلَمْ يَكُنْ شَدَّ الرَّحَالِ نَحْوَهَا وَلَمْ يَقُلْ هَجْرًا كَقَوْلِ السُّفَهَاءِ

En er is geen sprake van verre reizen ernaar,
En hij (de bezoeker) zegt niks wat verboden is, zoals de uitspraak van de dwazen.

¹⁸ As-Soenna: Taalkundig: Wijze of gewoonte. Termkundig: Wat is bevestigd over de Profeet Mohammed ﷺ van uitspraken, handelingen en goedkeuringen. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Makānatus-Sunna fi al-Islām* (Riyad 2004) 6-7.

¹⁹ Al-Bid‘a: Taalkundig: Het beginnen van iets en het fabriceren van iets zonder een voorafgaand voorbeeld. Termkundig: Het uitvinden van een aanbedding in uitspraak of handeling of een geloofsovertuiging die Allah ﷻ niet heeft vastgesteld. Zie: Aḥmad b. ‘Abd ar-Razzāq ad-Duwaysh ed., *Fatāwā al-Lajna ad-Dā‘ima lil-buḥūth al-‘ilmiyya wal-iftā’* II (Riyad 2003) 324.

فَتِلْكَ سُنَّةٌ أَتَتْ صَرِيحَةً فِي السُّنَنِ الْمُثَبَّتَةِ الصَّحِيحَةِ

Dat is een Soenna die duidelijk gekomen is,
In de bevestigde authentieke Sunan.

أَوْ قَصَدَ الدُّعَاءَ وَالتَّوَسَّلَا بِهِمْ إِلَى الرَّحْمَنِ جَلَّ وَعَلَا

Of hij heeft de intentie om te smeken en te verzoeken,
Door middel van hen, bij de Barmhartige, Hoog en Verheven is Hij.

فَبِدْعَةٍ مُخَدَّتَةٍ ضَالَّةٍ بَعِيدَةٌ عَنِ هَدْيِ ذِي الرِّسَالَةِ

Dat is een geïnnoveerde dwalende Bid'a,
Ver weg van de leiding van de persoon van de Boodschap.

وَإِنْ دَعَا الْمَقْبُورُ نَفْسَهُ فَقَدْ أَشْرَكَ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَجَحَدَ

En als hij de begravene zelf smeekt, dan heeft hij reeds,
Deelgenoten toegekend aan Allah, de Geweldige, en ongelooft gepleegd,

لَنْ يَقْبَلَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ صَرَفًا وَلَا عَدْلًا فَيَعْفُوا عَنْهُ

Allah zal niet van hem accepteren,
Een vrijwillige daad, noch een verplichte daad, waardoor Hij hem zal excuseren.

إِلَّا اتَّخَذَ النَّاسُ لِلرَّحْمَنِ

Want iedere zonde kan worden vergeven,
Behalve het nemen van een gelijke naast de Barmhartige.

❁ Hoofdstuk [7] ❁

Ter verduidelijking van hetgeen waarin de gewone mensen tegenwoordig vervallen van wat zij doen bij de graven en wat zij plegen van duidelijke shirk en de grote overdrijving in de doden

وَمَنْ عَلَى الْقَبْرِ سِرَاجاً أَوْ قَدَاً   أَوْ ابْتَنَى عَلَى الضَّرِيحِ مَسْجِداً

En degene die bij het graf een lantaarn aansteekt,
Of op een graftombe een moskee bouwt.

فَاتَّهَمَهُ بِجُدِّ جَهَّارَا   لِسُنَنِ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى

Die is een openlijke herlever,
Van de gebruiken van de joden en de christenen.

كَمْ حَذَّرَ الْمُخْتَارُ عَنْ ذَا وَلَعَنَ   فَأَعْلَاهُ كَمَا رَوَى أَهْلُ السُّنَنِ

Hoeveel heeft de Uitverkorene wel niet daarvoor gewaarschuwd en vervloekte hij,
Degene die het doet, zoals de mensen van de Sunan hebben overgeleverd.

بَلْ قَدْ نَهَى عَنِ اتِّقَاعِ الْقَبْرِ   وَأَنْ يُزَادَ فِيهِ فَوَقَّ الشَّيْبِرُ

Hij verbood zelfs het verhogen van het graf,
En dat het niet hoger mocht zijn dan een handbreedte.

وَكُلُّ قَبْرٍ مُشْرِفٍ فَقَدْ أَمَرَ   بِأَنْ يُسَوَّى هَكَذَا صَحَّ الْحَبْرُ

En ieder vereerd (verhoogd) graf beval hij,
Om met de grond gelijk te maken, zoals correct is overgeleverd.

وَحَذَّرَ الْأُمَّةَ عَنِ إِطْرَائِهِ   فَعَرَّضَهُمْ إِلَى إِبْلِيسَ بِاسْتِجْرَائِهِ

En hij heeft de gemeenschap gewaarschuwd tegen het overdreven prijzen van hem,
Maar Iblīs heeft hen misleid met zijn geveinsde dapperheid.

فَخَالَفُوهُ جَهْرَةً وَازْتَكَبُوا   مَا قَدْ نَهَى عَنْهُ وَلَمْ يَجْتَنِبُوا

Waardoor zij hem (i.e. de Profeet) openlijk tegengingen en begingen zij,
Datgene wat hij verboden had (van overdrijving in het prijzen van hem), en hebben zij (het) niet vermeden.

فَانظُرْ إِلَيْهِمْ قَدْ غَلَوْا وَزَادُوا   وَرَفَعُوا بِنَاءَهَا وَشَادُوا

Zie hen dan, zij hebben reeds overdreven en overstegen,
Zij hebben de grafgebouwen verhoogd en opgebouwd,

بِالشَّيْبِ وَالْأَجْرِّ وَالْأَحْجَارِ   لَا سِيَّماً فِي هَذِهِ الْأَعْصَارِ

Met cement, baksteen en natuursteen,
Vooral in deze tijden.

وَلَقَدْ نَادَيْتُمْ عَلَيْهَا أَوْقَادُوا   وَكَمْ لَكُمْ لِمَاءٍ فَزَقَّهَا قَدْ عَقَدُوا

En kaarsen steken zij er op aan,
En hoeveel vaandels hebben ze er wel niet op gezet?

وَنَصَبُوا الْأَعْمَامَ وَالرَّايَاتِ   وَافْتَتَنُوا بِالْأَعْظُمِ الرُّفَاتِ

En zij hebben vlaggen en vaandels er op gezet.
En zij zijn beproefd met de gefragmenteerde botten.

بَلْ نَحْرُوا فِي سَوَاحِهَا النَّحَائِرِ   فَعَلْ أُولَى التَّنْسِيْبِ وَالْبَحَائِرِ

Sterker nog, zij offeren op haar pleinen offerdieren,
(Het is) De handeling van de herders en de zeelui.

وَالْتَمَسُوا الْحَاجَاتِ مِنْ مَوْتَاهُمْ   وَاتَّخَذُوا إِلَهُهُمْ هَمَاهُمْ

En zij verzochten de behoeften bij hun doden,
En zij namen hun begeerten tot hun goden,

قَدْ صَادَهُمْ إِبْلِيسُ فِي فِخَاخِهِ   بَلْ بَعْضُهُمْ قَدْ صَارَ مِنْ أَفْرَاحِهِ

Iblīs heeft hen gevangen in zijn vallen,
Sterker nog, sommigen van hen zijn verworpen tot zijn nakomelingen.

يَدْعُوا إِلَى عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ   بِالْمَالِ وَالنَّفْسِ وَبِاللِّسَانِ

Hij (deze nakomeling) roept op tot het aanbidden van de afgoden,
Met geld, ziel en met de tong.

فَلَيْتَ شِعْرِي مَنْ أَبَاحَ ذَلِكَ   وَأَوْرَطَ الْأُمَّةَ فِي الْمَهَالِكِ

Wist ik maar wie dat heeft toegestaan,
En de gemeenschap heeft meegesleept in de vernietiging.

فَيَا شَدِيدَ الطُّوْلِ وَالْإِنْعَامِ   إِلَيْكَ نَشْكُو مِحْنَةَ الْإِسْلَامِ

Dus o Krachtige in omvangrijke weldaad.
Bij u klagen wij over de beproeving van de Islam.

❁ Hoofdstuk [8] ❁

Ter verduidelijking van de realiteit van tovenarij en de straf voor de tovenaar, en dat astrologie onder tovenarij valt, en een vermelding van de bestraffing voor degene die een waarzegger gelooft

وَالسِّحْرُ حَقٌّ وَلَهُ تَأْتِيرُ   لَكِنْ بِمَا قَدَّرَهُ الْقَدِيرُ

Tovenarij is realiteit en het heeft invloed,
Maar wel met wat de Almachtige heeft bepaald.

أَعْنِي بِذَا التَّقْدِيرِ مَا قَدَّ دَرَّهُ   فِي الْكَوْنِ لَا فِي الشَّرْعَةِ الْمُطَهَّرَةِ

Ik bedoel met deze voorbeschikking, wat hij reeds bepaald heeft,
Betreffende het universum, niet (de bepaling van) de zuivere wetgeving.

وَاحْكُمْ عَلَى السَّاحِرِ بِالتَّكْفِيرِ   وَحَدُّهُ الْقَتْلُ بِلَا نَكِيرِ

En oordeel over de tovenaar met excommunicatie,
Zijn straf is de dood zonder enige ontkenning.

كَمَا أَتَى فِي السُّنَّةِ الْمَصْرُوحَةِ   بِمَا رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ وَصَحَّحَهُ

Zoals gekomen is in de bevestigde Soenna,
Van wat at-Tirmidhī heeft overgeleverd en authentiek heeft verklaard.

عَنْ جُنْدُبٍ وَهَكَذَا فِي أُتْرِ   أَمْرٌ بِقَتْلِهِمْ رُوِيَ عَنْ عُمَرَ

Van Jundub, en ook staat in een overlevering,
Een bevel met het doden van hen, overgeleverd van ‘Umar.

وَصَحَّحَ عَنْ حَفْصَةَ عِنْدَ مَالِكٍ   مَا فِيهِ أَقْوَى مُرْتَشِدٍ لِّلسَّالِكِ

En het is authentiek van Ḥafṣa bij Mālik,
Hetgeen waarin de sterkste leiding zit voor de bewandelaar (van de juiste weg) .

هَذَا وَمِنْ أَنْوَاعِهِ وَشُعْبِهِ   عَلِمُ النُّجُومِ فَادِرٌ هَذَا وَأَنْتَبَهُ

Dit (voorgaande gezegd hebbende) en tot haar soorten behoort,
De wetenschap van de sterren (astrologie), dus weet dit en let op.

وَجَلُّهُ بِالْوَحْيِ نَصًّا يُشْرَعُ   أَمَّا بِسِحْرِ مِثْلِهِ فَيُمنَعُ

Het (i.e. de tovenarij) genezen door middel van een tekst uit de openbaring is toegestaan,
Wat betreft met het gelijke aan tovenarij, dat is verboden.

وَمَنْ يُصَدِّقْ كَاهِنًا فَقَدْ كَفَرَ   بِمَا أَتَى بِهِ الرَّسُولُ الْمُعْتَبَرُ

En degene die een waarzegger geloofd heeft ongeloof gepleegd,
In datgene waarmee de betrouwbare Boodschapper gekomen is.

❁ Hoofdstuk [9] ❁

Omvat de betekenis van de ḥadīth van Jibrīl in het ons onderwijzen van de religie en dat het verdeeld wordt in drie niveaus: [1] al-Islām, [2] al-Īmān en [3] al-Iḥsān en een verduidelijking van de pilaren van alle drie

اعْلَمْ بِأَنَّ الدِّينَ قَوْلٌ وَعَمَلٌ فَاحْفَظْهُ وَأَفْهَمْ مَا عَلَيْهِ دَا اشْتَمَلَنَ

Weet dat de Religie uitspraak en handeling is,
Onthoud dat en begrijp wat dit bevat.

كَفَّاكَ مَا قَالَهُ الرَّسُولُ إِذْ جَاءَهُ يَسْأَلُهُ جِبْرِيلُ

Wat de Boodschapper gezegd heeft is genoeg voor jou,
Toen Jibrīl naar hem toe kwam om hem te (onder)vragen.

عَلَى مَرَاتِبٍ ثَلَاثٍ فَصَّلَهُ جَاءَتْ عَلَى جَمِيعِهِ مُشْتَمِلَةً

In drie niveaus heeft hij (i.e. de Profeet) het (i.e. de Religie) uiteengezet,
Zij zijn gekomen voor de gehele omvattende religie.

الإِسْلَامُ وَالْإِيمَانُ وَالْإِحْسَانُ وَالْكَوْلُ مَبْنِيٌّ عَلَى أَرْكَانٍ

Al-Islām, al-Īmān en al-Iḥsān,
Elk is gebouwd op pilaren.

فَقَدْ أَتَى: الإِسْلَامُ مَبْنِيٌّ عَلَى خَمْسٍ، فَحَقِّقْ وَادْرِ مَا قَدْ نُقِلَا

Gekomen is: Al-Islām is gebouwd op,
Vijf, dus verwezenlijk en weet wat is overgeleverd.

أَوَّلُهَا الرُّجْحُ الْأَسَاسُ الْأَعْظَمُ وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ الْأَقْوَمُ

De eerste ervan is de meest geweldige fundamentele pilaar,
Het is de Rechte Weg, het meest rechtvaardig.

رُكْنُ الشَّهَادَتَيْنِ فَاتَّبِثْ وَاعْتَصِمْ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى الَّتِي لَا تَنْفَصِمُ

De pilaar van de twee geloofsgetuigenissen, dus houd je er aan vast, en houd je vast,
Aan het meest betrouwbare handvat, dat niet breekt.

وَتَأْنِيحاً إِقَامَةَ الصَّلَاةِ وَثَالِثاً تَأْدِيَةَ الزَّكَاةِ

En ten tweede het verrichten van het Gebed,
En ten derde het betalen van de Armenbelasting.

وَالرَّابِعُ الصِّيَامُ فَاسْمَعْ وَأَتَّبِعْ وَالْخَامِسُ الْحُجُّ عَلَى مَنْ يَسْتَطِيعُ

De vierde is het vasten, dus luister en volg,
De vijfde is de Bedevaart voor degene die in staat is.

فَتِلْكَ خَمْسَةٌ. وَلَا يُمَانٍ سِتَّةٌ أَرْكَانٍ بِإِلَّا نُكْرَانِ

Dat zijn er dus vijf. Wat betreft al-Īmān,
(Het heeft) Zes pilaren, zonder ontkenning.

إِيمَانُنا بِاللهِ ذِي الْجَلَالِ وَمَالَهُ مِنْ صِفَةِ الْكَمَالِ

[1] Ons geloof in Allah, de Bezitter van Majesteit,
En wat Hij heeft als eigenschap, de Perfectie.

وَبِالْمَلَائِكَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَكُتُبِهِ الْمُنزَّلَةِ الْمُطَهَّرَةِ

En [2] in de eervolle gehoorzame Engelen,
En [3] Zijn geopenbaarde zuivere Boeken.

وُرُسُلِهِ الْهُدَاةِ لِلْأَتَمِّ مِنْ غَيْرِ تَفْرِيقٍ وَلَا إِهْمَامِ

En [4] Zijn Boodschappers, de Gidsen voor de gehele Mensheid,
Zonder onderscheid, noch misleiding.

أَوْهُمْ نُوحٍ بِإِلَّا شَكِّ كَمَا أَنَّ مُحَمَّدًا هُمْ قَدْ خَتَمَا

De eerste van hen was Nūḥ, zonder twijfel, zoals,
Mohammed de Zegel is voor hen.

وَحَمْسَةٌ مِنْهُمْ أُولُو الْعَزْمِ الْأُولَى فِي سُورَةِ الْأَحْزَابِ وَالشُّورَى تَلَا

En vijf van hen zijn de eerste standvastige Boodschappers,
In Sūra al-Aḥzāb en ash-Shūrā worden ze vermeld,

وَبِالْمَعَادِ أَيْقِنَنَّ بِإِلَّا تَرُدُّ وَلَا ادَّعَا عِلْمٍ بِوَقْتِ الْمَوْعِدِ

En [5] (het geloof) in het Hiernamaals, wees zeker (ervan), zonder aarzeling.
En pretendeer niet (het hebben van) kennis over het tijdstip.

لَكِنَّا نُؤْمِنُ مِنْ غَيْرِ امْتِرَاءٍ بِكُلِّ مَا قَدْ صَحَّ عَنْ خَيْرِ الْوَرَى

Maar wij geloven, zonder twijfel,
In alles wat authentiek is overgeleverd van de beste der mensheid.

مِنْ ذِكْرِ آيَاتٍ تَكُونُ قَبْلَهَا وَهِيَ عَلَامَاتٌ وَأَشْرَاطٌ لَهَا

Van vermelding van de tekenen die ervoor zullen plaatsvinden,
Het zijn tekenen ervoor.

وَيَدْخُلُ الْإِيمَانُ بِالْمَوْتِ وَمَا مِنْ بَعْدِهِ عَلَى الْعِبَادِ حَتْمًا

En het geloof in de dood is inbegrepen (bij het geloof in de Laatste Dag) en wat,
Erna voor de dienaren voorschreven is.

وَأَنَّ كُنَّا مُفْعَدًا مَسْرُوعًا: مَا الرَّبُّ مَا الدِّينُ وَمَا الرَّسُولُ؟

En dat eenieder wordt neergezet en ondervraagd,
Wie is de Heer? Wat is de Religie en wie is de Boodschapper?

عِنْدَ ذَا يُتَّبَعُ الْمُتَّبِعِينَ بِثَابِتِ الْقَوْلِ الَّذِينَ آمَنُوا

Op dat moment is de getuige bestendig,
Met de standvastige uitspraak van degenen die geloven.

وَيُوقِنُ الْمُتَرَاتِبُ عِنْدَ ذَلِكَ بِأَنَّ مَا مَوْرَدُهُ الْمَهَالِكُ

De twijfelaar weet dan zeker,
Dat zijn weg is de vernietiging.

وَبِاللَّقَا وَالْبُعْثِ وَالنُّشُورِ وَبِقِيَامِنَا مِنَ الْقُبُورِ

En (het geloof) in de Ontmoeting, de Verrijzenis en de Wederopstanding,
En in onze herrijzenis uit de graven.

عَزْلًا حَفَاةً كَجَرَادٍ مُتَشِيرٍ يَقُولُ ذُو الْكُفْرَانِ: ذَا يَوْمٍ عَسِرٌ

Onbesneden, blootsvoets, als een sprinkhanenplaag,
De ondankbare zal zeggen: Dit is een moeilijke dag.

وَيُجْمَعُ الْخَلْقُ لِيَوْمِ الْقَضَائِ جَمِيعُهُمْ غُلُوبُهُمْ وَالشُّقْلِي

De schepping zal worden verzameld voor de Dag des Oordeels,
Zij allen, degenen van (zowel) de hemelse werelden als de aardse werelden.

فِي مَوْقِفٍ يَجِلُّ فِيهِ الْخَطْبُ وَيَعْظُمُ الْهُزُلُ بِهِ وَالْكَرْبُ

Op een (geweldige) plaats, het belang is er groot,
Kommer en kwel zijn er zwaar.

وَأَحْضِرُوا لِلْعَرْضِ وَالْحِسَابِ وَأَنْقَطَعَتْ عِلَائِقُ الْأَنْسَابِ

Zij worden bij elkaar gebracht voor de ‘vertoning’²⁰ en de rekening,
De familiebanden zijn (op die dag) verbroken.

وَارْتَكَمَتْ سَحَابُ الْأَهْوَالِ وَأَنْعَجَمَ الْبَلِيغُ فِي الْمَقَالِ

En de wolken van verschrikking komen samen,
En de welsprekende zegt niets.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْقِيُومِ وَأَقْتَصَّ مِنْ ذِي الظُّلْمِ لِلْمَظْلُومِ

En de gezichten richten zich tot de Eeuwige,
En er wordt genomen van de onrechtpleger, (en gegeven) aan de onderdrukte.

²⁰ Dit heeft twee betekenissen: [1] De schepselen die getoond worden voor hun Heer. [2] Het tonen van de zonden van de gelovigen aan hen. Zie: Ḥāfiẓ b. Aḥmad al-Ḥakamī, *Ma ‘ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fit-tawḥīd* III (Dammam 2006) 993.

وَسَاوَتْ الْمُلُوكَ لِلْأَجْنَادِ وَجِيءَ بِالْكِتَابِ وَالْأَشْهُادِ

De groten der aarde zijn gelijkgesteld aan de onderdanen,
Er wordt gekomen met het boek en de getuigen.

وَشَهِدَتْ الْأَعْضَاءُ وَالْجَوَارِحُ وَبَدَتِ السُّوْءَاتُ وَالْفَضَائِحُ

Getuigen zullen de lichaamsdelen en de organen,
En blijken zullen de privéonderdelen en de schandalen.

وَابْتَلَيْتُ هُنَالِكَ السَّرَائِرَ وَانْكَشَفَ الْمَخْفِي فِي الضَّمَائِرِ

En daar worden de geheimen getest,
En het verborgene in het geweten zal worden blootgesteld,

وُنُشِرَتْ صَحَائِفُ الْأَعْمَالِ تُؤَخِّدُ بِالْيَمِينِ وَالشُّمَالِ

En de boeken der handelingen zullen worden verspreid
Zij worden genomen met de rechter- en de linkerhand.

طُوبَى لِمَنْ يَأْخُذُ بِالْيَمِينِ كِتَابَهُ بِشَرَى بِحُورٍ عَيْنِ

Tūbā²¹ is voor degene die pakt met de rechterhand,
Zijn boek. Het is goed nieuws over vrouwen met mooie zwarte ogen.

وَالْوَيْلُ لِلَّاحِزِ بِالشُّمَالِ وَرَاءَ ظَهْرِ لِلْحَجِيمِ صَالِي

En wee degene die neemt met de linkerhand,
Achter de rug, hij zal in het Hellevuur branden.

وَالْوَزْنُ بِالْقِسْطِ فَلَا ظُلْمَ وَلَا يُؤَخِّدُ عَبْدٌ بِسِوَى مَا عَمِلَا

En het wegen met de rechtvaardigheid, dus er is geen onrecht, noch,
Wordt de dienaar kwalijk genomen voor iets anders dan wat hij heeft gedaan.

فَبَيْنَ نَاجٍ رَاجِحٍ مِيزَانُهُ وَمُقَرِّفٍ أَوْبَقَهُ عُدْوَانُهُ

Dus hij is ofwel de geredde, overwegend is zijn weegschaal,
Of de afschuwelijke, zijn onrechtvaardigheid heeft hem te gronde gericht.

وَيُنْصَبُ الْجِسْرُ بِأَمْتِرَاءِ كَمَا أَتَى فِي مُحْكَمِ الْأَنْبَاءِ

En de brug wordt opgezet, zonder twijfel,
Zoals is gekomen in de duidelijke berichten.

يَجُوزُهُ النَّاسُ عَلَى أَحْوَالِ بِمَقْدَرِ كَسْبِهِمْ مِنَ الْأَعْمَالِ

De mensen gaan er over heen in (verschillende) toestanden,
Naar mate hun verdienste aan handelingen.

²¹ Tūbā: Zie voetnoot nr. 15.

فَبَيْنَ مُجْتَمَعٍ إِلَى الْجَنَّةِ لَمَّا سَارُوا مِنَ الْجَنَّةِ يَلْعَبُونَ عَلَى عُرُوقِهَا فِي ظِلِّهَا وَأَسْفَلَ مِنْهَا خِزْيَانٌ مُمْسِكِينَ وَفِي سَفَرِهِمْ عَلَيْهَا وَجُحٌ وَسُقُوطٌ إِلَى الْحَرِّ الْأَسْفَلِ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ لَهُمْ فِيهَا أَكْوَافٌ مُخْتَلِفَةٌ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ فِيهَا مِنْ مَجْزَلِ الْأَرْضِ وَمِثْلُ نَارٍ مُتَّقِنَةٍ وَفِيهَا جَنَّاتٌ مِنْ جَنَّةِ الْجَنَّةِ يَدْخُلُونَهَا مِنْ مَعْرِضِهَا وَأَكْبَرُ يُطْرَقُونَ فِيهَا الْمَكَّةَ طَرِيقًا وَالْأَرْضُ فِيهَا زَاكِيَةٌ وَالْجَنَّةُ حَارَّةٌ خَالِدَةٌ فِيهَا فِيهَا رIVERSٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ ثَمَرَةٍ مِثْلِ النُّجُومِ وَلَهُ فِيهَا جَنَّاتٌ مِنْ جَنَّةِ الْجَنَّةِ يَدْخُلُونَهَا مِنْ مَعْرِضِهَا وَأَكْبَرُ يُطْرَقُونَ فِيهَا الْمَكَّةَ طَرِيقًا وَالْأَرْضُ فِيهَا زَاكِيَةٌ وَالْجَنَّةُ حَارَّةٌ خَالِدَةٌ فِيهَا فِيهَا رIVERSٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ ثَمَرَةٍ مِثْلِ النُّجُومِ

Dus (zij zijn) ofwel passerend naar het Paradijs,
Of buitensporig en worden geworpen in het Vuur.

وَالنَّارُ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَهُمَا مَوْجُودَتَانِ لَا فَنَاءَ لَهُمَا

En het Vuur en het Paradijs zijn de Waarheid en zij,
Zijn aanwezig, zij vergaan niet.

وَحَوْضٌ خَيْرِ الْخَلْقِ حَقٌّ وَبِهِ يَشْرَبُ فِي الْأُخْرَى جَمِيعٌ حِزْبِهِ

En de poel van de Beste der Schepping is Waarheid en ervan,
Drinkt in het hiernamaals zijn hele groep.

كَذَلِكَ لَوْ أَنَّهُ حَمَدٌ يُنْشَرُ وَتَحْتَهُ الرُّسُلُ جَمِيعاً تُحْشَرُ

Zo heeft hij het vaandel van lof dat wordt ontrold,
Met er onder alle Boodschappers bijeengebracht.

كَذَلِكَ لَهُ الشَّفَاعَةُ الْعُظْمَى كَمَا قَدْ خَصَّصَهُ اللَّهُ بِهَا تَكْرُماً

Zo heeft hij de meest geweldige bemiddeling zoals,
Allah het aan hem (alleen) heeft toegewezen, als gunst.

مَنْ بَعْدَ إِذْنِ اللَّهِ لَا كَمَا يَرَى كُلُّ قُبُورِيٍّ عَلَى اللَّهِ افْتَرَى

Na de toestemming van Allah, niet zoals van mening is,
Elke grafaanbidder, die over Allah heeft gelogen.

يَشْفَعُ أَوْلَى إِلَى الرَّحْمَنِ فِي فَضْلِ الْقَضَاءِ بَيْنَ أَهْلِ الْمَوْقِفِ

Hij (i.e. de Profeet ﷺ) bemiddelt als eerste bij de Barmhartige betreft,
Het oordelen tussen de mensen van de standplaats.

مَنْ بَعْدَ أَنْ يَطْلُبَهَا النَّاسُ إِلَى كُلِّ أُولِي الْعَزْمِ الْهُدَاةِ الْفَضَلَا

Nadat de mensen het verzoeken bij,
Elke bezitter van standvastigheid, de deugdzame leiders.

وَتَأْنِيحاً يَشْفَعُ فِي اسْتِفْتَاحِ دَارِ النَّعِيمِ لِأُولِي الْفَلَاحِ

En als tweede bemiddelt hij wat betreft het openen,
Van de plek van gelukzaligheid (het Paradijs), voor de bezitter van succes.

هَذَا وَهَاتَانِ الشَّفَاعَتَانِ قَدْ خُصَّصْنَا بِهِ بِإِلَّا نَكْرَانِ

Dit en deze twee (eerdergenoemde) bemiddelingen,
Zijn aan hem (i.e. de Profeet ﷺ) alleen toegewezen, zonder twijfel.

وَتَأْنِيحاً يَشْفَعُ فِي أَقْوَامٍ مَا تَوَّأ عَلَى دِينِ الْهُدَى الْإِسْلَامِ

En als derde bemiddelt hij wat betreft de mensen,
Die zijn overleden op de Religie van Leiding en Islam.

وَأُوبِقَتْهُمْ كَثْرَةُ الْآثَامِ فَأُذِحُوا النَّارَ بِذَا الْإِجْرَامِ

De veelheid aan zonden heeft hen te gronde gericht,
Dus werden zij in het Vuur gebracht vanwege deze misdaad.

أَنْ يُخْرِجُوا مِنْهَا إِلَى الْجَنَّةِ بِفَضْلِ رَبِّ الْعَرْضِ ذِي الْإِحْسَانِ

Dat zij er uit zullen gaan richting het Paradijs,
Vanwege de gunst van de Heer van de Troon, de Bezitter van Goedheid.

وَبَعْدَهُ يَشْفَعُ كُلُّ مُرْسَلٍ وَكُلُّ عَبْدٍ ذِي صَلاَحٍ وَوَلِيٍّ

En na hem bemiddelt elke Boodschapper,
En elke dienaar die goedheid bezit en elke weldoener.

وَيُخْرِجُ اللهُ مِنَ النَّيِّرَانِ جَمِيعَ مَنْ مَاتَ عَلَى الْإِيمَانِ

En Allah haalt uit het Vuur,
Iedereen die is gestorven op het geloof.

فِي نَهْرِ الْحَيَاةِ يُطْرَحُونَ فَحَمَاءٌ فَيَحْيَوْنَ وَيَنْبُتُونَ

In de rivier van het leven worden zij geworpen,
Als kool, daarna leven zij en groeien zij.

كَأَنَّكُمْ يَنْبُتُ فِي هَيْئَاتِهِ حَبُّ حَمِيلِ السَّيْلِ فِي حَافَاتِهِ

Het is alsof er groeit,
Een zaadje gedragen door de stroming aan de oevers.

وَالسَّادِسُ الْإِيمَانُ بِالْأَقْدَارِ فَأَيَقِنَنَّ بِهَا وَلَا تُمَارِ

En [6] de zesde (pilaar) is het geloof in de voorbestemmingen,
Wees er dus zeer zeker van en redetwist niet (hierover).

فَكُلُّ شَيْءٍ بِقَضَاءٍ وَقَدَرٍ وَالْكُلُّ فِي أُمِّ الْكِتَابِ مُسْتَتَرٌ

Want alles is met voorbeschikking en voorbestemming,
En alles is in de Moeder van het Boek opgeschreven.

لَا نَوْءَ لَا عَدْوَى وَلَا طَيْرَ وَلَا عَمَّا قَضَى اللهُ تَعَالَى حَوْلًا

Geen geloof in de sterren, infectie (zonder de toestemming van Allah) en voortekens noch,
Is er een verandering van hetgene dat Allah de Verhevene heeft voorbeschikt.

لَا عَزْوَ لَ هَامَةَ لَا وَلَا صَفَرَ كَمَا بَدَا أَخْبَرَ سَيِّدُ الْبَشَرِ

Geen (geloof in een) boeman of uil, nee, geen (geloof in de maand) Šafar,
Zoals waarover de meester der mensheid heeft bericht.

وَتَالِ كُ مَرْبَّةُ الْإِحْسَانِ وَتِلْكَ أَعْلَاهَا لَدَى الرَّحْمَنِ

En ten derde het niveau van al-Iḥsān,
Dat is het hoogste bij de Barmhartige.

وَهُوَ رُسُوخُ الْقَلْبِ فِي الْعُرْفَانِ   حَتَّى يَكُونَ الْعَيْبُ كَالْعِيَانِ

Het is de worteling van het hart wat betreft het kennen (van de Schepper),
Totdat het onzichtbare is als het zien met de ogen.

❁ Hoofdstuk [10] ❁

Wat betreft het feit dat al-Īmān stijgt met gehoorzaamheid en daalt met ongehoorzaamheid en dat de religieuze zondaar niet ongelovig wordt verklaard door het begaan van een zonde buiten polytheïsme behalve wanneer hij het toegestaan heeft verklaard en dat hij onder de wil staat en dat het berouw geaccepteerd wordt zolang hij niet (dood) gorgelt

إِيمَانُنَا يَرْبِدُ بِالطَّاعَاتِ وَتَقْصُصُهُ يَكُونُ بِالزَّلَّاتِ

Onze Īmān²² stijgt met gehoorzaamheden,
En het dalen ervan gebeurt door de fouten.

وَأَهْلُهُ فِيهِ عَلَى تَفَاضُلٍ هَلْ أَنْتَ كَالْمَلَائِكَةِ أَوْ كَالرُّسُلِ

En de mensen ervan zijn verschillend (in niveau),
Ben jij net als de Engelen of als de Boodschappers?

وَالْقَاسِمُ الْمَلِيُّ ذُو الْعِصْيَانِ لَمْ يُنْفَ عَنْهُ مُطْلَقُ الْإِيمَانِ

En de religieuze zondaar die ongehoorzaam is,
Van hem wordt al-Īmān niet in zijn volledigheid ontkend.

لَكِنْ بِقَدْرِ الْفُسْطِقِ وَالْمَعَاصِي إِيمَانُهُ مَا زَالَ فِي انْتِقَاصِ

Maar met een mate aan zonde en ongehoorzaamheden,
Blijft zijn Īmān in gebreke.

وَلَا نُقُولُ إِنَّهُ فِي النَّارِ مُحَلَّدٌ، بَلْ أَمْرُهُ لِلْبَّارِي

En wij zeggen niet dat hij in het Hellevuur is,
Voor eeuwig, integendeel, zijn zaak is aan de Schepper.

تَحْتَ مَشِيئَةِ الْإِلَهِ التَّافِذِهِ إِنْ شَاءَ عَمَّا عَنَّهُ وَإِنْ شَاءَ آخَذَهُ

Onder de geldende wil van de Godheid,
Als Hij wil dan vergeeft Hij hem en als Hij wil dan neemt Hij hem kwalijk.

بِقَدْرِ ذَنْبِهِ، إِلَى الْجَنَّةِ إِنْ مَاتَ عَلَى الْإِيمَانِ يُخْرَجُ

Naar gelang zijn zonde, naar het Paradijs,
Wordt hij gehaald (uit het Hellevuur) als hij is gestorven op al-Īmān.

وَالْعَرَضُ تَيْسِيرُ الْحِسَابِ فِي النَّبَا وَمَنْ يُنَاقَشِ الْحِسَابَ عُذِّبَا

En de vertoning is een verlichting van de rekening, (zoals staat) in de berichtgeving,
En van wie de rekening wordt besproken, hij zal worden bestraft.

²² Al-Īmān: Taalkundig: Het stellige geloof dat niet door twijfel wordt getroffen. Wettelijk: Uitspraak met de tong, geloof met het hart en handeling met de ledematen, het stijgt met gehoorzaamheid en het daalt met ongehoorzaamheid. Zie: Ṣāliḥ b. Fawzān al-Fawzān, *Al-Minḥatur-Rabbāniyya fī sharḥ al-arbaʿin an-Nawawīyya* (Riyad 2008) 45-46.

وَلَا تُكْفِّرُ بِالْمَعَاصِي مُؤْمِنًا إِلَّا مَعَ اسْتِحْلَالِهِ لِمَا جَنَى

En wij verklaren een gelovige niet ongelovig door ongehoorzaamheden,
Behalve wanneer hij toegestaan verklaard wat hij heeft gepleegd.

وَتُقْبَلُ التَّوْبَةُ قَبْلَ الْعَزْوَءِ كَمَا أَتَى فِي الشَّرْعَةِ الْمُطَهَّرَةِ

En het berouw wordt geaccepteerd vóór het (dood) gorgelen,
Zoals gekomen is in de zuivere wetgeving.

أَمَّا مَنِي تَغْلِقُ عَنْ طَالِبِهَا؟ فَبَطُّوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا

Wat betreft wanneer het gesloten wordt voor de verzoeker er van?
Dan is dat met het opkomen van de zon vanuit het westen.

❁ Hoofdstuk [11] ❁

Betreft het kennen van onze Profeet Mohammed ﷺ, zijn overbrenging van de Boodschap en de vervolmaking door Allah van de Religie voor ons met hem en dat hij de Zegel der Profeten is, en de meester van alle kinderen van Adam en dat degene die profetschap claimt na hem een leugenaar is

نَبِيِّنَا مُحَمَّدٌ مِنْ هَاشِمٍ إِلَى الدَّيْحِ دُونَ شَاكَ يَتَّمِي

Onze Profeet Mohammed, van (de stam) Hāshim,
Van het offer (Ismā'īl ؑ), zonder twijfel, stamt hij af.

أَرْسَلَهُ اللَّهُ إِلَيْنَا مُرْشِدًا وَرَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ وَهُدًى

Allah heeft hem naar ons gestuurd als gids,
En als genade voor de schepping en als leiding.

مَوْلَاهُ بِمَكَّةِ الْمُطَهَّرَةِ هَجْرَتُهُ لَطَيْفَةَ الْمَنَوَّرَةِ

Zijn geboorteplaats is het Zuivere Mekka,
Zijn emigratie is naar de Lichtgevende Stad.

بَعْدَ اَرْبَعِينَ بَدَأَ الْوَحْيُ بِهِ ثُمَّ دَعَا إِلَى سَبِيلِ رَبِّهِ

Na de veertig (jaar) begon de openbaring met hem,
Vervolgens nodigde hij uit naar de weg van zijn Heer.

عَشَرَ سِنِينَ أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّاً تَعَالَى شَأْنُهُ وَوَحْدُهُ

Tien jaren, (zeggend:) O mensheid! Aanbid,
Een heer, zijn aanzien is verheven, en zonder hem uit.

وَكَانَ قَبْلَ ذَلِكَ فِي غَارِ حِرَا يَخْلُو بِذِكْرِ رَبِّهِ عَنِ الْوَرَى

Hij was daarvoor in de grot van Hira,
Hij zonderde zich af met het gedenken van zijn Heer.

وَبَعْدَ خَمْسِينَ مِنَ الْأَعْوَامِ مَضَتْ لِعُمْرِ سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ

En nadat de vijftig van de jaren,
Voorbij zijn gegaan van de leeftijd van de meester der schepping.

أَسْرَى بِهِ اللَّهُ إِلَيْهِ فِي الظُّلْمِ وَقَرَضَ الْحَمْسَ عَلَيْهِ وَحَتَمَ

Allah liet hem in de donkere nacht naar Hem toe reizen,
En verplichtte de vijf (gebeden) voor hem en schreef het voor.

وَبَعْدَ أَغْوَامٍ ثَلَاثَةٍ مَضَتْ مِنْ بَعْدِ مِعْرَاجِ النَّبِيِّ وَانْقَضَتْ

En nadat drie jaren zijn voorbijgegaan,
Na de Hemelvaart van de Profeet, en (de drie jaren) verstreken.

أُودِنَ بِهَا هِجْرَةَ نَحْوِ يَثْرِبََا   مَعَ كُلِّ مُسْلِمٍ لَهُ قَدْ صَحِبَا

Werd hem de Emigratie richting Yathrib toegestaan,
Met elke moslim die hem reeds had vergezeld.

وَبَعْدَهَا كُتِّفَ بِالْقَتَالِ   لِشَيْعَةِ الْكُفْرَانِ وَالضَّلَالِ

En daarna werd hij opgedragen om te bestrijden,
De groep van ongelooft en dwaling.

حَتَّى أَتَوْا لِلدِّينِ مُنْقَادِينَ   وَدَخَلُوا فِي السَّلَامِ مُذْعِنِينَ

Totdat zij gewillig komen naar de Religie,
En de Islam berustend binnentreden.

وَبَعْدَ أَنْ قَدْ بَلَغَ الرِّسَالَةَ   وَاسْتَنْقَذَ الْخَلْقَ مِنَ الْجَهَالَةِ

En nadat hij (de Profet ﷺ) de boodschap heeft overgebracht,
En de schepping heeft gered uit onwetendheid.

وَأَكْمَلَ اللَّهُ بِهِ الْإِسْلَامَا   وَقَامَ دِينَ الْحَقِّ وَاسْتَقَامَا

En Allah middels hem de Islam heeft vervolmaakt,
En de religie der waarheid verschenen en gevestigd is.

قَبَضَهُ اللَّهُ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى   سُبْحَانَهُ إِلَى الرَّفِيقِ الْأَعْلَى

Heeft Allah, de Verhevene, de Allerhoogste, hem genomen,
Verheven is Hij, naar het allerhoogste Paradijs.

نَشَّهْدُ بِالْحَقِّ بِأَنَّ رَبَّابِ   بِأَنَّهُ الْمُرْسَلُ بِالْكِتَابِ

Wij getuigen van de waarheid, zonder twijfel,
Dat hij degene is die is gestuurd met het Boek.

وَأَنَّهُ بَلَغَ مَا قَدْ أُرْسِلَا   بِهِ وَكُلُّ مَا إِلَيْهِ أَنْزِلَا

En dat hij datgene heeft overgebracht waarmee hij gestuurd was,
En alles dat aan hem geopenbaard was.

وَكُلُّ مَنْ مِنْ بَعْدِهِ قَدْ ادَّعَى   بُيُوتَهُ فَكَاذِبٌ فِيمَا ادَّعَى

En eenieder na hem die beweert,
Profeteetschap, liegt over wat hij beweert.

فَهُوَ خِتَامُ الرُّسُلِ بِاتِّفَاقِ   وَأَفْضَلُ الْخَلْقِ عَلَى الْإِطْلَاقِ

Want hij (de Profet ﷺ) is de Zegel der Boodschappers volgens overeenstemming,
En (hij is) absoluut de beste der schepping.

❁ Hoofdstuk [12] ❁

Betreft degene die het beste is van de gemeenschap na de Boodschapper ﷺ, een vermelding van de Metgezellen met hun verdiensten en het afzien van (het vermelden van) hun fouten en datgene waarover zij een conflict hadden

وَبَعْدَهُ الْخَلِيفَةُ الشَّافِيَةُ   نَعَمَ نَقِيبُ الْأُمَّةِ الصِّدِّيقُ

En na hem (na de Profeet ﷺ komt) de Khalīfa, de meelevende,
Wat een geweldige leider van de gemeenschap, as-Ṣiddīq.

ذَاكَ زَفِيْقُ الْمُصْطَفَى فِي الْعَارِ   شَيْخُ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ

Hij was de gezel van de uitverkorene in de grot,
De Shaykh van de emigranten en de helpers.

وَهُوَ الَّذِي بِنَفْسِهِ تَوَلَّى   جِهَادَ مَنْ عَنِ الْهُدَى تَوَلَّى

En hij is degene die op zich zelf nam,
Het bestrijden van degenen die zich hadden afgekeerd van de leiding.

ثَانِيَهُ فِي الْفَضْلِ بِإِلَّا زَيْتَابِ   الصَّادِعُ التَّاطِقُ بِالصَّوَابِ

De tweede na hem (na Abū Bakr as-Ṣiddīq ﷺ) wat betreft preferentie, zonder twijfel,
Is de uitvoerder, de spreker van de waarheid.

أَعْنِي بِهِ الشَّهْمَ أَبَا حَفْصِ عُمَرَ   مَنْ ظَاهَرَ الدِّينَ الْقَوِيمَ وَنَصَرَ

Ik bedoel hiermee de galante Abā Ḥafṣ ‘Umar,
Die de rechte Religie hielp te zegevieren.

الصَّارِمُ الْمُنْكَي عَلَى الْكُفَّارِ   وَمُوسِعُ الْفُتُوحِ فِي الْأَمْصَارِ

Het triomferende scherpe zwaard tegen de ongelovigen,
De uitbreider van de veroveringen in de landen.

ثَالِثُهُمْ عُثْمَانُ ذُو التُّورَيْنِ   ذُو الْحِلْمِ وَالْحَيَا بَعِيرِ مَيْنِ

De derde van hen is ‘Uthmān, de bezitter van de twee lichten,
De bezitter van wijsheid en schaamte, zonder leugen.

بَحْرُ الْعُلُومِ جَامِعُ الْقُرْآنِ   مِنْهُ اسْتَحْتِ مَلَائِكُ الرَّحْمَنِ

De zee van kennis, de verzamelaar van de Koran,
Voor hem schamen zich de Engelen van de Barmhartige.

بَايَعَ عَنْهُ سَيِّدُ الْأَكْوَانِ   بِكَفِّهِ فِي بَيْعَةِ الرِّضْوَانِ

De meester van de kosmos nam een eed af vanwege hem,
Met zijn hand bij de Eed van Welbehagen.

وَالرَّابِعُ ابْنُ عَمِّ خَيْرِ الرُّسُلِ   أَعْنِي الْإِمَامَ الْحَقَّ ذَا الْقَدْرِ الْعَلِيِّ

En de vierde is de zoon van de oom van de beste der Boodschappers,
Ik bedoel de ware Imam, de persoon van grootse waarde.

مُيَسَّدُ كُلِّ خَارِجِيٍّ مَارِقٍ   وَكُلِّ رَافِضِيٍّ فَاسِقٍ

De uitroeier van elke afvallige Khārijī,
En elke zondige Rāfiḍī bedrieger.

مَنْ كَانَ لِلرُّسُولِ فِي مَكَانٍ   هَارُونَ مِنْ مُوسَى بِأَلَا تُكْرَانِ

Die voor de Boodschapper de plaats had van,
Hārūn bij Mūsā, zonder ontkenning.

لَا فِي بُيُوتِهِ فَقَدْ قَدَّمْتُ مَا   يَكْفِي لِمَنْ مِنْ سُوءِ ظَنِّ سَلِيمَا

Niet wat betreft profetschap, want ik heb reeds gepresenteerd wat,
Voldoende is voor degene die vrij is van slechte vermoedens.²³

فَالسَّيِّئَةُ الْمَكْمُلُونَ الْعَشِيرَةَ   وَسَائِرِ الصَّحْبِ الْكِرَامِ الْبَرَرَةَ

Daarna de zes die de tien complementeren,
En de rest van de goede edele Metgezellen.

وَأَهْلُ بَيْتِ الْمُصْطَفَى الْأَطَهَارِ   وَتَابِعُوهُ السَّادَةُ الْأَخْيَارُ

En de zuivere mensen van het Huis van de Uitverkorene,
En zijn volgelingen, de goede heren.

فَكُلُّهُمْ فِي مُحْكَمِ الْقُرْآنِ   أَنَّنِي عَلَيْهِمْ خَالِقُ الْأَكْوَانِ

Zij allen, in de duidelijke Verzen van de Koran,
De Schepper van de Kosmos prijst hen.

فِي الْفَتْحِ وَالْحَدِيدِ وَالْقِتَالِ   وَعَيْرَهَا بِأَكْمَلِ الْخِصَالِ

In (sūra) al-Faḥ, (sūra) al-Ḥadīd en (sūra) al-Qitāl,
En andere dan deze, met de meest perfecte karaktereigenschappen.

كَذَلِكَ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ   صِفَاتُهُمْ مَعْلُومَةٌ التَّقْصِيلِ

Zo ook in de Thora en de Evangelie,
De elaboratie van hun eigenschappen is bekend.

وَدَكَرُهُمْ فِي سُنَّةِ الْمُخْتَارِ   قَدْ سَارَ سَيْرَ الشَّمْسِ فِي الْأَقْطَارِ

En hun vermelding in de Soenna van de Uitverkorene,
Het is verspreid en bekend gemaakt zoals de voortbeweging van de zon over de landen.

²³ De dichter doelt hier op zijn uitspraak: 'En eenieder na hem die beweert, - Profetschap, liegt over wat hij beweert.' (p.36).

ثُمَّ السُّكُوتُ وَاجِبٌ عَمَّا جَرَى   بَيْنَهُمْ مِنْ فِعْلٍ مَا قَدْ قُدِّرَا

Vervolgens is het verplicht om te zwijgen over hetgene dat is voorgevallen,
Tussen hen van handeling wat reeds is voorbeschikt.

فَكَفَّلَهُمْ مِنْ جُحْتِهِمْ مَذْمُومًا   وَخِطُّهُمْ يُعْفَرُهُ الْوَهَّابُ

Zij allen zijn beloonde ijveraars,
En hun fout wordt vergeven door de Vrijgevige.

❖ Epiloog ❖

Betreffende de verplichting van het vasthouden aan het Boek en de Soenna en het terugkeren ernaar bij meningsgeschil. Dus wat deze twee tegengaat wordt verworpen

شَرَطُ قَبُولِ السَّعْيِ أَنْ يَجْتَمِعَا فِيهِ إِصَابَةٌ وَإِخْلَاصٌ مَعَا

De voorwaarde voor het accepteren van de handeling is dat samenkomt,
Erin, het juiste (opgevolgde) en een zuivere intentie, gezamenlijk.

لِلَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ لَا سِوَاهُ مُوَافِقَ الشَّرْعِ الَّذِي ارْتَضَاهُ

Voor Allah, de Heer van de Troon, niet voor een ander,
Overeenkomend met de Wetgeving, waarover Hij tevreden is.

وَكُلُّ مَا خَالَفَ لِلْوَحْيَيْنِ فَإِنَّهُ رَدٌّ بِعَيرِ مَينِ

En al datgene wat de twee openbaringen tegengaat,
Dat is verworpen, zonder leugen.

وَكُلُّ مَا فِيهِ الْخِلَافُ نُصِبَا فَرُدُّهُ إِلَيْهِمَا قَدْ وَجَبَا

En al datgene waarover meningsverschil is geconstrueerd,
Het terugkeren daarbij (bij meningsverschillen) naar beide (openbaringen) is reeds verplicht gesteld.

فَالِدِينُ إِنَّمَا أَتَى بِالنَّقْلِ لَيْسَ بِالْأَوْهَامِ وَحَدْسِ الْعَقْلِ

Aangezien de Religie slechts gekomen is met overlevering,
Niet met illusies en het gevoel van het verstand.

ثُمَّ إِلَى هُنَا قَدْ انْتَهَيْتُ وَتَمَّ مَا يَجْمَعُهُ عُنِيَتْ

Vervolgens: tot hier ben ik geëindigd,
En is datgene voltooid waaraan ik aandacht heb besteed om het samen te stellen.

سَمِّيَتْهُ بِسُلْمِ الْوُصُولِ إِلَى سَمَا مَبَاحِثِ الْأُصُولِ

Ik noemde het de ladder ter bereiking,
Van de verheven studies van de fundamenteën.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى انْتِهَائِي كَمَا حَمَدْتُ اللَّهَ فِي ابْتِدَائِي

En alle lof is aan Allah voor mijn beëindiging,
Zoals ik Allah heb geprezen in mijn aanvang.

أَسْأَلُهُ مَغْفِرَةَ الذُّنُوبِ جَمِيعَهَا وَالسَّيِّئَاتِ لِلْعِيُوبِ

Ik vraag Hem vergeving voor de zonden,
Alle, en bedekking voor de gebreken.

ثُمَّ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ أَبَدًا تَعْنِي الرُّسُولَ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدًا

Vervolgens zegeningen en vrede altijd,
Het bedekt de Boodschapper, de Uitverkorene, Mohammed.

ثُمَّ جَمِيعُ صَاحِبِيهِ وَالْأَلِ السَّادَةِ الْأَيُّمَّةِ الْأَبْدَالِ

Vervolgens (bedekt het) al zijn Metgezellen en de Familie,
De heren, de Imams, de geliefden.

تَدْوِمُ سَرْمَدًا بِلَا نَفَادٍ مَا جَرَتْ الْأَقْلَامُ بِالْمِدَادِ

Het blijft voortdurend doorgaan zonder uitputting,
Zolang de pennen vloeien met de inkt.

ثُمَّ الدُّعَا وَصَلِيَّةُ الْقُرَّاءِ جَمِيعِهِمْ مِنْ غَيْرِ مَا اسْتِثْنَاءِ

Vervolgens is de smeekbede een aanbeveling voor de lezers,
Zij allen, zonder uitzondering.

أَبْيَاتُهَا (يُسْر) بَعْدَ الْجَمَلِ تَأْرِجُهَا (الْغَفْرَانُ) فَافْهَمِ وَادْعُ لِي

Het aantal versregels is 270 door het tellen van de totalen,²⁴
Het jaartal (van dit schrijven) is 1362 dus begrijp en smeeik voor mij.²⁵

²⁴ Het tellen van de totalen gebeurt door middel van het *Abjad*-systeem. Elke letter van het Arabisch alfabet staat voor een bepaald getal en deze getallen worden bij elkaar opgeteld. Zo staat het woordje Yusr in het gedicht voor 270.

²⁵ De datum van het beëindigen van deze vertaling is 17 maart 2013. Moge Allah de vertaler en de auteur van dit gedicht belonen met het allerbeste en moge Hij hen beiden het Paradijs schenken!

Geraadpleegde literatuur

Duwaysh ed., Aḥmad b. ‘Abd ar-Razzāq ad-, *Fatāwā al-Lajna ad-Dā’ima lil-buḥūth al-‘ilmiyya wal-iftā’* II (Riyad 2003).

Fawzān, Šāliḥ b. Fawzān al-, *Makānatus-Sunna fī al-Islām* (Riyad 2004).

Fawzān, Šāliḥ b. Fawzān al-, *Al-Minḥatur-Rabbāniyya fī sharḥ al-arba ‘in an-Nawawiyya* (Riyad 2008).

Fawzān, Šāliḥ b. Fawzān al-, *Al-Mulakhaṣ fī sharḥ kitāb at-tawḥīd* (Riyad 2001).

Ḥakamī, Aḥmad b. Hāfīz al-, ‘Nubdha ‘an mu’allif al-kitāb’ [Een passage over de auteur van het boek], in: Ḥakamī, Hāfīz b. Aḥmad al-, *Ma‘ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fī-tawḥīd* I (De trappen van acceptatie door het uitleggen van de ladder ter bereiking van de wetenschap der fundamenteen wat betreft de tawḥīd; Dammam 2006) 13-28.

Ḥakamī, Hāfīz b. Aḥmad al-, *Ma‘ārij al-qabūl bisharḥ sullam al-wuṣūl ilā ‘ilm al-uṣūl fī-tawḥīd* (De trappen van acceptatie door het uitleggen van de ladder ter bereiking van de wetenschap der fundamenteen wat betreft de tawḥīd; Dammam 2006).

Ibn al-Athīr, *An-Nihāya fī gharīb al-ḥadīth wal-athar* (Beirut 2006).

Madāḥ, Amīra ‘Alī al-, *Al-Mikhlāf as-Sulaymānī taḥta ḥukm al-Adārīsa* (Al-Mikhlāf as-Sulaymānī onder het gezag van de Idrisieten; Mekka 1985).

Madkhalī, Aḥmad b. ‘Alī ‘Alūsh, *Shaykh Hāfīz al-Ḥakamī. Ḥayātuhu wa manhajuhu fī taqrīr al-‘aqīda wa nashriḥā fī manṭiqā al-janūb* (Shaykh Hāfīz al-Ḥakamī. Zijn leven en zijn methodiek in het bevestigen en verspreiden van de geloofsovertuiging in de zuidelijke provincie; Riyad 1995).

Madkhalī, Zayd b. Mohammed b. Hādī al-, *Shaykh Hāfīz al-Ḥakamī. Ḥayātuhu wa juḥūduhu al-‘ilmiyya wal-‘amaliyya* (Shaykh Hāfīz al-Ḥakamī. Zijn leven en zijn wetenschappelijke en praktijkgerichte inspanningen; Cairo 2004).

‘Uthaymīn, Mohammed b. Šāliḥ al-, *Al-Qawl al-mufīd ‘alā kitāb at-tawḥīd* I (Riyad 1994).

Inhoudsopgave

Inleiding vertaler.....	3
1. Biografie van de auteur	4
1.1 Zijn afkomst en zijn familie.....	4
1.2 Zijn geboorte en zijn opgroeien	4
1.3 Zijn zoektocht naar kennis.....	4
1.4 Zijn leraren.....	6
1.5 Zijn werken	6
1.6 Zijn studenten.....	8
1.7 Zijn overlijden.....	8
2. Over het gedicht	9
2.1 Reden van schrijven.....	9
2.2 Titel van het gedicht.....	9
2.3 Onderwerp van het gedicht.....	9
2.4 Inhoud	10
2.5 Manuscripten.....	10
3. De tekst van het gedicht.....	13
Proloog.....	13
Inleiding: Stelt de dienaar op de hoogte van: de reden waarvoor hij geschapen is, het eerste wat Allah, de Verhevene, voor hem verplicht heeft gesteld, datgene waarmee Allah het Verbond met hem heeft genomen op de rug van zijn stamvader Adam en datgene waar hij terecht zal komen.....	15
Hoofdstuk [1]: Het opdelen van Tawḥīd in twee categorieën en een verduidelijking van de eerste categorie, de Tawḥīd van kennis en bevestiging.	17
Hoofdstuk [2]: Ter verduidelijking van de tweede soort, namelijk de tawḥīd van verzoek en doel en dat dat de betekenis is van Lā ilāha illā Allāh	23
Hoofdstuk [3]: De definitie van aanbidding, het vermelden van enkele soorten ervan en dat degene die iets ervan verricht voor een ander dan Allah shirk heeft gepleegd	25
Hoofdstuk [4]: Ter verduidelijking van het tegenovergestelde van Tawḥīd: Namelijk shirk en dat het verdeeld wordt in twee categorieën: Kleine en grote, en een verduidelijking van beide categorieën	26
Hoofdstuk [5]: Ter verduidelijking van zaken die de gewone mensen verrichten: waaronder datgene wat shirk is en datgene wat er in de buurt komt en een verduidelijking van het oordeel omtrent exorcisme en amuletten	27
Hoofdstuk [6]: Onder Shirk valt de handeling van degene die zegeningen zoekt bij een boom, een steen, een plaats, een graf of iets dergelijks en deze plek als feestplek neemt en een verduidelijking dat het bezoeken (van het graf) opgedeeld wordt in soenna, bid‘a en shirk.....	29
Hoofdstuk [7]: Ter verduidelijking van hetgeen waarin de gewone mensen tegenwoordig vervallen van wat zij doen bij de graven en wat zij plegen van duidelijke shirk en de grote overdrijving in de doden	31
Hoofdstuk [8]: Ter verduidelijking van de realiteit van tovenarij en de straf voor de tovenaar, en dat astrologie onder tovenarij valt, en een vermelding van de bestraffing voor degene die een waarzegger gelooft.....	33

Hoofdstuk [9]: Omvat de betekenis van de ḥadīth van Jibrīl in het ons onderwijzen van de religie en dat het verdeeld wordt in drie niveaus: [1] al-Islām, [2] al-Īmān en [3] al-Iḥsān en een verduidelijking van de pilaren van alle drie.....	34
Hoofdstuk [10]: Wat betreft het feit dat al-Īmān stijgt met gehoorzaamheid en daalt met ongehoorzaamheid en dat de religieuze zondaar niet ongelovig wordt verklaard door het begaan van een zonde buiten polytheïsme behalve wanneer hij het toegestaan heeft verklaard en dat hij onder de wil staat en dat het berouw geaccepteerd wordt zolang hij niet (dood) gorgelt.....	41
Hoofdstuk [11]: Betreft het kennen van onze Profeet Mohammed, zijn overbrenging van de Boodschap en de vervolmaking door Allah van de Religie voor ons met hem en dat hij de Zegel der Profeten is, en de meester van alle kinderen van Adam en dat degene die profeetschap claimt na hem een leugenaar is	43
Hoofdstuk [12]: Betreft degene die het beste is van de gemeenschap na de Boodschapper, een vermelding van de Metgezellen met hun verdiensten en het afzien van (het vermelden van) hun fouten en datgene waarover zij een conflict hadden.....	45
Epiloog: Betreffende de verplichting van het vasthouden aan het Boek en de Soenna en het terugkeren ernaar bij meningsgeschil. Dus wat deze twee tegengaat wordt verworpen	48
Geraadpleegde literatuur	50

